

Verdrinkingsrisico bij asielzoekers

Een onderzoek naar de meest geschikte interventies om het verdrinkingsrisico te verlagen

Luka Brenner
Floor de Fockert
Edward Fraanje
Wilner Kan
Quincy Kieboom
Mike Wu

Sake de Vlas en Joost Bierens

Community Project Erasmus MC
In opdracht van de Maatschappij tot Redding van Drenkelingen
Maart 2017

Voorwoord

In opdracht van de Maatschappij tot Redding van Drenkeling te Amsterdam ligt hier voor u het verslag van ons onderzoek naar interventies om het risico op verdrinking bij asielzoekers te verlagen. Onze dank gaat uit naar de medewerkers van de gemeenten van Rotterdam, Den Helder, Utrecht, Alkmaar, Rijswijk, Gorinchem, Schagen, Krimpen aan de IJssel, Zaanstad, Heerhugowaard. Daarnaast ook naar de Koninklijke Nederlandse Bond tot het Redden van Drenkelingen en de Centraal Opvang Asielzoekers. Als laatste willen wij onze begeleiders, Sake de Vlas en Joost Bierens, bedanken voor hun sturing en tijd.

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1. Inleiding.....	5
2. Methode	7
2.1 Krantenartikelen	7
2.2 Literatuuronderzoek.....	7
2.3 Praktijkonderzoek	7
3. Resultaten	9
3.1 Krantenartikelen	9
3.3 Praktijkonderzoek: gemeenten.....	15
4. Discussie	17
4.1 Conclusie	17
4.2 Beperkingen	18
4.3 Aanbevelingen voor verder onderzoek	18
Referentielijst	19
Bijlagen	22
Bijlage 1 Samenwerking	22
Bijlage 2A Contactenlijst gemeenten, asielzoekerscentra en overige contacten.....	23
Bijlage 2B Communicatie.....	24
Bijlage 3 Enquêtes	54

Samenvatting

In Nederland woont een groot aantal niet-westerse allochtonen, waaronder veel asielzoekers. Uit onderzoek is gebleken dat zij een verhoogd verdrinkingsrisico hebben in vergelijking met autochtonen. Niet duidelijk is echter, wat de beste interventie zou zijn om dit risico op verdrinking te verlagen. Ook bestaat er nog geen algeheel overzicht van wat de overheid op dit moment onderneemt om dit risico te verlagen. In dit onderzoek proberen wij antwoord te geven op deze vraagstukken.

Door middel van het analyseren van krantenartikelen over verdrongen asielzoekers schetsen wij een beeld van het probleem. Onderzoek naar wetenschappelijke literatuur doen wij om te bepalen welke interventies er bestaan om het risico op verdrinking te verminderen en welke hiervan het meest geschikt is. Wij benaderen telefonisch gemeenten in de Randstad om te bepalen welke interventies zij op dit moment reeds inzetten.

Uit ons onderzoek blijkt dat vooral mannen verdrinken. Op dit moment bieden gemeenten zwemlessen voor kinderen aan. Het Centraal Opvang orgaan Asielzoekers (COA) biedt kortdurende voorlichting aan volwassenen en kinderen. Uit ons onderzoek blijkt dat de combinatie van zwemlessen en educatie voor volwassenen en kinderen het meest effectief zou zijn.

Het huidige beleid lijkt nog geen effect te hebben. Daarom zouden wij aanbevelen de combinatie van langdurige educatie en zwemlessen aan te bieden aan alle asielzoekers in Nederland. Wel is nog verder onderzoek nodig naar de gemeenten buiten de Randstad, alsmede onderzoek naar de motivatie van asielzoekers om zwemlessen te volgen en hun algemene houding ten opzichte van water.

1. Inleiding

Op 21 september 2015 ontstond er veel ophef over een nieuwsbericht; een meisje van 9 jaar was verdronken, een vluchteling. Het meisje was na het schoolzwemmen onopgemerkt in het diepe bad terecht gekomen. De badmeester merkte dit te laat op en kon het kind niet meer redden.(1) Hoe heeft dit kunnen gebeuren? Ziet een vluchteling het gevaar van water minder in? Moet er meer gefocust worden op het geven van zwemlessen aan vluchtelingen, of zijn er betere interventiemogelijkheden?

Uit het onderzoek van M.J. Garssen bleek al dat het verdrinkingsrisico onder niet-westerse allochtonen significant hoger ligt dan bij autochtonen (2). Recente cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek laten eveneens een significant hoger aantal verdrinkingen per 100.000 niet-westerse allochtonen zien in vergelijking met evenveel autochtonen (3). Met een totaal van 2.038.509 niet-westerse allochtonen in 2015 (4) en 88.536 vluchtelingen eind 2015 (5) is dit dus een aanzienlijk grote groep met een verhoogd risico (4). Deze groep bestaat grotendeels uit asielzoekers. Een aantal mogelijke verklaringen voor het verhoogde risico bij asielzoekers kunnen zijn: het gebrek aan zwemvaardigheden; het gebrek aan bewustzijn van gevaar van water of wellicht doen omstanders minder om een vluchteling uit het water te helpen (6).

De meeste asielzoekers komen uit landen met aanzienlijk minder water dan in Nederland. Nederland bestaat voor bijna 20% uit water (7). Asielzoekers in Nederland zijn voornamelijk vluchtelingen afkomstig uit Irak, Afghanistan, Iran en Somalië (5). De landen Syrië, Afghanistan, Irak en Somalië bestaan voor minder dan 2% uit water en Iran bestaat voor 7% uit water (7). Deze percentages zijn aanzienlijk lager dan in Nederland. In landen met zo weinig water verwacht je wellicht dat mensen zich minder bewust zijn van het gevaar van water. Daarnaast verwacht je dat zij minder goed kunnen zwemmen. Het community project van vorig jaar liet zien dat 33% van de volwassen asielzoekers zich niet konden voortbewegen in het water. Bij kinderen lag dit percentage op 40% (8). Daarnaast hebben niet westerse allochtonen kinderen vaker geen zwemdiploma in vergelijking met autochtonen (9). Deze gegevens lijken het vermoeden te bevestigen dat er relatief minder asielzoekers kunnen zwemmen in vergelijking met de Nederlandse bevolking. Een passend beleid voor dit probleem is daarom noodzakelijk.

De WHO heeft in 2004 een globaal verslag van verdrinking opgesteld waarin advies wordt gegeven over het preventiebeleid met betrekking tot verdrinking. In dit rapport werden tien interventies genoemd waar aandacht aan besteed zou moeten worden. Voor ons onderzoek zijn de volgende genoemde interventies relevant: installeren van barrières om de toegang tot water te beperken; voorzien van veilige plekken voor kinderen die nog niet naar school gaan met kwalitatieve kinderopvang; aanleren van de basisvaardigheden van zwemmen aan schoolkinderen; geven van reddingsvaardigheden- en reanimatietraining aan omstanders; vergroten publiek bewustzijn; vergroten van het maatschappelijk besef over verdrinkingen en de kwetsbaarheid van kinderen; implementeren van effectieve wet- en regelgeving (10).

Het verhoogde verdrinkingsrisico onder asielzoekers heeft ons ertoe gebracht om het beleid te evalueren. In ons onderzoek schetsen wij het probleem van verdrinking onder asielzoekers door middel van krantenartikelen. Daarnaast kijken wij met behulp van een literatuuronderzoek naar de eerder genoemde World Health Organisation (WHO) interventies om het verdrinkingsrisico te verlagen. De interventies worden met elkaar vergeleken en

tegen elkaar afgewogen. Als laatste onderzoeken wij door middel van interviews bij gemeenten wij welke interventies zij op dit moment inzetten om het risico op verdrinking onder asielzoekers te verlagen. Op deze manieren willen wij een antwoord vinden op onze onderzoeksvraag: Welke interventies voeren gemeenten uit om het verdrinkingsrisico te verlagen bij asielzoekers?

2. Methode

2.1 Krantenartikelen

Allereerst hebben wij gekeken naar gerapporteerde gevallen in krantenartikelen over verdrinkingen onder asielzoekers in Nederland. Wij hebben deze krantenartikelen in Google gezocht en hebben de volgende zoektermen gebruikt: drenkeling(en), AZC, asielzoeker(s), verdrinking(en). De zoektocht heeft plaatsgevonden tussen 1 maart 2017 en 11 maart 2017. Wij hebben besloten om de eerst gevonden krantenartikel te kiezen, wanneer er meerdere artikelen uit verschillende kranten over hetzelfde verdrinkingsgeval gingen. Wij hebben gekeken naar hoeveel gevallen van verdrinkingen er onder asielzoekers waren en onder welke omstandigheden deze mensen zijn verdronken. Hierbij hebben wij de leeftijd en het geslacht van de asielzoeker, de omgeving van de verdrinking, locatie en de reden van de verdrinking van alle gevonden gevallen van verdrinking onder asielzoekers geanalyseerd. De analyse van de resultaten hebben wij in een tabel verwerkt om een duidelijk overzicht te kunnen geven van de uitkomsten van alle krantenartikelen, waarin wij bovenstaande factoren met elkaar kunnen vergelijken.

2.2 Literatuuronderzoek

Tussen 22 februari 2017 en 13 maart 2017 hebben wij in PubMed naar artikelen gezocht met de volgende zoektermen 'intervention', 'drowning', 'interventie', 'verdrinken'. Wij hebben de artikelen geselecteerd op basis van relevantie van de titel en abstract. Daarbij hebben wij de volgende inclusiecriteria gehanteerd:

- Engels of in het Nederlands geschreven
- Interventies naar het voorkomen of verlagen van verdrinking
- De gevonden artikelen mogen niet over de ontwikkeling van interventie gaan
- Toegepaste interventies met als doel preventie of verlaging van verdrinking
- Artikelen moeten online beschikbaar zijn

Verder hebben wij in de referentielijst van de gevonden artikelen gezocht naar relevante bronnen, waarbij wij eveneens bovenstaande criteria hebben toegepast.

Na het selecteren van de artikelen hebben wij de interventies uit de gevonden wetenschappelijke artikelen beoordeeld. De interventies hebben we beoordeeld door de in de studie genoemde voor- en nadelen van de verschillende interventies en de effectiviteit met elkaar te vergelijken. Tot slot hebben wij de studies tegen elkaar uitgezet op basis van het type studie, land waarin de studie plaatsvond, jaar van publicatie, cohort kenmerken (grootte, leeftijd en etniciteit) en de duur van interventie.

2.3 Praktijkonderzoek

Tot slot hebben wij onderzoek gedaan naar eventuele interventies die door de overheid, meer specifiek de gemeenten, ingezet worden om het risico op verdrinking onder asielzoekers te verlagen. Hiervoor hebben wij telefonisch contact opgenomen met medewerkers van meerdere gemeenten in Nederland. Als criteria voor de keuze van de gemeenten hebben wij gekozen voor:

- Aanwezigheid van minimaal één asielzoekerscentrum
- Zich bevindend in de Randstad

Per gecontacteerde gemeente hebben wij de volgende vragen opgesteld om aan de gemeente te stellen:

1. Wat is het zwembeleid rondom asielzoekers in uw gemeente? Waarom is er voor dit beleid gekozen?
2. Is het beleid veranderd in de laatste jaren en waarom?
3. Worden er nog andere maatregelen genomen naast het huidige zwembeleid?
4. Wordt er in het algemeen schoolzwemmen aangeboden aan leerlingen?
5. Hoe goed is de deelname van asielzoekers bij eventuele zwemlessen?

Wij hebben de antwoorden van de gemeenten geanalyseerd en hebben de gegevens van de verschillende gemeenten met elkaar vergeleken. De analyse van de resultaten hebben wij in een tabel verwerkt om een duidelijk overzicht te kunnen geven van de uitkomsten van alle gemeenten.

3. Resultaten

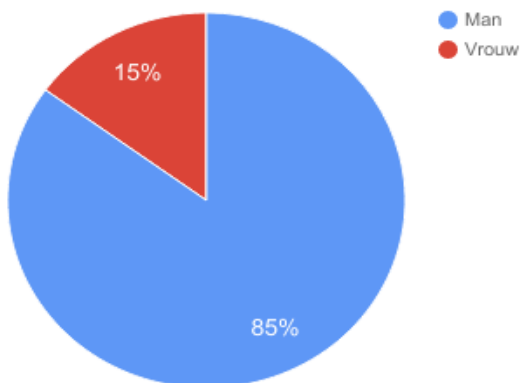
3.1 Krantenartikelen

In totaal hebben wij zeventien artikelen gevonden, waarin twintig gevallen van verdrinkingen onder asielzoekers in Nederland beschreven staan. (1, 11-27) De krantenartikelen zijn gepubliceerd tussen 1998 en 2017. De in de artikelen gevonden gegevens zijn uitgezet in tabel 1.

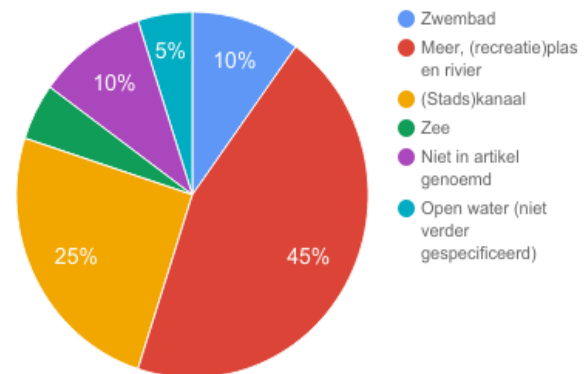
Tabel 1. *Gevonden gevallen van verdrinking onder asielzoekers*

Datum artikel	Bron	Locatie	Geslacht	Leeftijd (in jaren)	Omgeving	Reden verdrinking
28 september 1998 (11)	Digibron	Dalfsen	Man	17	Open water (rivier)	Omgelagen kano en het niet dragen van zwemvest
8 oktober 1999 (12)	Telegraaf	Nijmegen	Man	19 en 29	Open water (stadskanaal)	Val in water en alcoholgebruik
13 augustus 2001 (13)	NRC.nl	Zeewolde	Man	22	Open water (meer)	Niet in artikel genoemd
29 december 2003 (14)	NRC.nl	Gorinchem	Man	3	Niet in artikel genoemd	Niet in artikel genoemd
3 augustus 2004 (15)	Nu.nl	Wierden	Vrouw	7 en 9	Open water (recreatieplas)	Niet kunnen zwemmen
4 augustus 2004 (16)	Friesch Dagblad	Appelscha	Man	16	Open water (meer)	Niet kunnen zwemmen
7 augustus 2004 (17)	Nederlands Dagblad	Nieuwegein	Man	39	Open water (kanaal)	Niet in artikel genoemd
9 augustus 2004 (18)	Nederlands Dagblad	Groningen	Man	26	Open water (recreatieplas)	Niet kunnen zwemmen
30 september 2004 (19)	Metro nieuws	Harlingen	Man	4 en 5	Open water (recreatieplas)	Niet kunnen zwemmen
1 juli 2009 (20)	Waldnet	Burgum	Man	16	Open water (kanaal)	Niet kunnen zwemmen
3 april 2011 (21)	Brabants Dagblad	Oisterwijk	Man	28	Zwembad (open lucht)	Onderkoeling in het water
30 augustus 2013 (22)	Noordhollands Dagblad	Alkmaar	Man	35	Open water (gracht)	Alcoholgebruik
5 september 2013 (23)	COA.nl	Drachten	Man	Niet in artikel genoemd	Niet in artikel genoemd	Niet in artikel genoemd
12 juni 2015 (24)	1Limburg	Overloon	Man	25	Open water (rivier)	Niet kunnen zwemmen en alcoholgebruik
15 juni 2015 (25)	NH nieuws	Texel	Man	23	Open water (zee)	Proberen zee overzwemmen naar Engeland
7 juli 2016 (26)	Echt Amsterdams nieuws		Man	33	Open water	Zelfmoord
21 september 2015 (27)	RTL nieuws	Rhenen	Vrouw	9	Zwembad	Niet kunnen zwemmen

Van de twintig personen die verdronken zijn, komen de gegevens uit verschillende kranten, waarbij sommige gevallen ook in meerdere kranten beschreven werden.

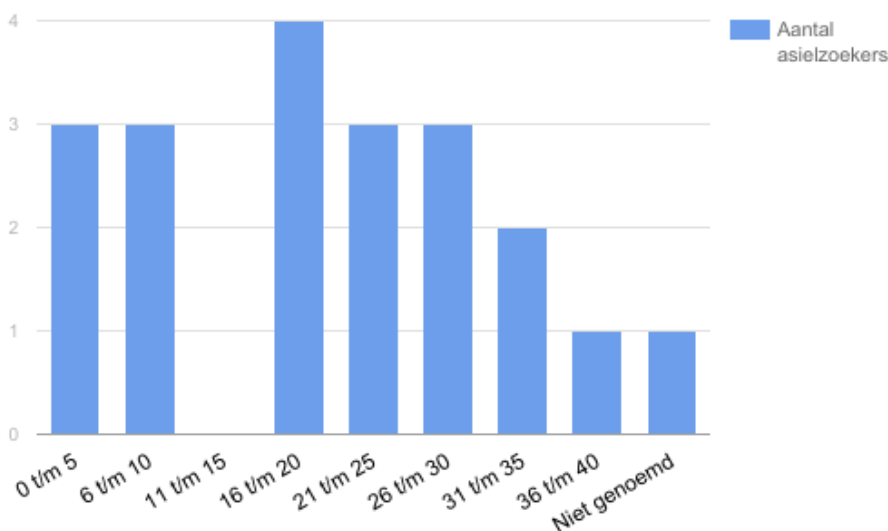

Figuur 1. Geslacht verdronken asielzoekers

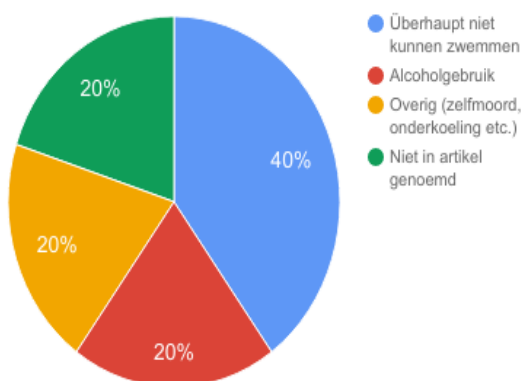
Figuur 2. Omgeving van de verdrinking

Alle personen die beschreven zijn in de artikelen zijn asielzoekers wonend in asielzoekerscentra. Zeventien van de twintig verdrinkingen waren bij het mannelijke geslacht (85%) en in drie gevallen was dit bij het vrouwelijk geslacht (15%). Asielzoekers zijn verdronken in vele verschillende omgevingen. Asielzoekers zijn in negen gevallen (45%) verdronken in een meer, (recreatie)plas of rivier. Eén asielzoeker (5%) is overleden door verdrinking in de zee en bij twee van gevallen (10%) is de omgeving van de verdrinking niet benoemd in het artikel. Een minderheid (10%) van de verdronken asielzoekers is in een zwembad verdronken (figuur 2).

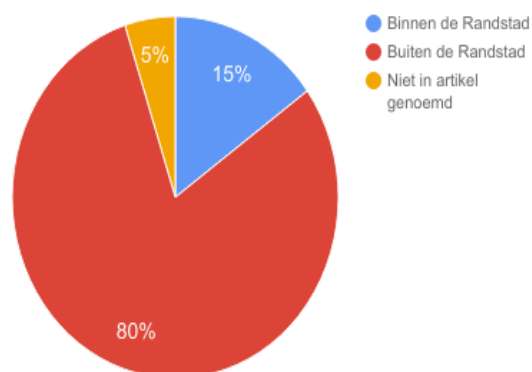

Figuur 3. Leeftijden verdronken asielzoekers. Dit figuur geeft een weergave van de leeftijden waarop de asielzoekers zijn verdronken. De leeftijden zijn verspreid van 3 t/m 40 jaar oud.

Ook zijn er verschillende redenen waardoor de asielzoekers verdrinken in water. De redenen die gevonden zijn, zijn door ons onderverdeeld in de categorieën: 'niet kunnen zwemmen', alcoholgebruik en overig. Acht asielzoekers (40%) zijn verdronken door het 'niet kunnen zwemmen', vier asielzoekers (20%) zijn overleden door verdrinking vanwege alcoholgebruik en ook vier asielzoekers (20%) zijn overleden door overige oorzaken. Dit kan bijvoorbeeld zijn door zelfmoord of onderkoeling. In vier van de gevallen (20%) werd in het artikel niet genoemd wat de reden van verdrinking was (figuur 4).

Figuur 4. Reden van verdrinking

Figuur 5. Locatie van verdrinkingen

Bovendien blijkt dat zestien van de verdrinkingen plaatsvonden buiten de Randstad (80%). In drie van de gevallen is dit binnen de Randstad (10%). Er werd in één artikel geen locatie aangegeven (5%) (figuur 5).

3.2 Literatuuronderzoek

Aan de hand van de gevonden interventies en de interventies genoemd in het verslag van de WHO delen wij de interventies onder in de volgende typen interventies: zwembeleid, omgevingsverandering en educatie.

Tabel 2. *Kenmerken van de verschillende studies en de interventies per studie*

Studie	Type studie	Duur van interventie	Interventie	Grootte cohort	Leeftijd	Land waar onderzoek plaatsvindt	Etniciteit
Brenner et al. (2003) (28)	Review	-	Hekken om zwembaden, verhoogde supervisie, zwemlessen	-	0 t/m 18 jaar	-	-
Brenner et al. (2009) (29)	Case control studie	3 jaar	Zwemlessen	88	1 t/m 19 jaar	VS	Kaukasisch
Davoudi-kiakalayeh et al. (2012) (30)	Prospectieve cohortstudie	3 maanden	Educatie over verdrinkingsrisico	-	Kinderen en volwassenen	Iran*	Aziatisch (Iraans)
Hossain et al. (2015) (31)	RCT	6 maanden	Voorlichting d.m.v. mobiele app	1520	Ouders met kinderen onder 5 jaar	Bangladesh*	Aziatisch
Leavy et al. (2016) (32)	Review	10 dagen - 6 jaar	Voorlichting, technologie, omgeving	2991	Volwassenen	USA (4), Australië (1), Nieuw-Zeeland	Kaukasisch
Petrass et al. (2010) (33)	Retrospectieve cohortstudie	5 maanden	Cursus over zwemmen, overlevingszwemmen en reddingszwemmen	135	0 t/m 19 jaar	Australië	Kaukasisch
Quan et al (2008) (34)	Review	-	Hekken rondom water, wet- en regelgeving, lifeguards	-	-	-	-
Rahman et al. (2012) (35)	Retrospectieve cohortstudie	4 jaar	Programma PRECISE: Sociale interventie en educatie, zwemlessen	733637	40 t/m 84 jaar	Bangladesh*	Aziatisch
Sansiritaweesook et al. (2015) (36)	Prospective cohort studie	6 maanden	Surveillance system, voorlichting, zwemlessen, registratie verdrinkingen	21.234	Volwassenen en kinderen	Thailand*	Aziatisch
Terzidis et al. (2002) (37)	Retrospective cohort studie	1 maand	Educatie over zwemmen en gevaren van water	1400	0 t/m 14 jaar	Griekenland	Kaukasisch

*Studies zijn gesorteerd op alfabetische volgorde. * deze landen vallen onder middeninkomenslanden. (38)*

Zwembeleid

In totaal hebben wij drie artikelen gevonden waarin een interventie werd onderzocht met betrekking tot zwemlessen of zwembeleid (28, 33, 35). De door ons gevonden artikelen gaven de volgende voordelen aan van het geven van zwemlessen als interventie: leerlingen zijn vaak gemotiveerd om te leren zwemmen en het is kosteneffectief. Nadelen werden niet benoemd in de door ons gevonden artikelen.

In de studie van Petrass et al. (2010) werd onderzocht wat het effect is van het krijgen van zwemlessen, reddingszwemmen en lessen om overlevingsvaardigheden in het water te verbeteren op verdrinking. Het effect van deze interventie liet een significante verhoging van kennis, vaardigheden en houding richting waterveiligheid zien bij kinderen en adolescenten. Na de interventie was er een lager risico op verdrinking ten opzichte van voor de interventie.(33)

In de studie van Brenner et al. (2009) werd onderzocht of het aantal accidentele verdrinkingen onder kinderen die ooit zwemles hebben gehad lager is dan bij kinderen die nooit zwemlessen hebben gehad. Hieruit bleek dat kinderen die ooit zwemles hebben gehad een 88% verlaging hebben op het risico om te verdrinken in vergelijking met kinderen die dit nooit hebben gehad (28).

Tot slot werd in de studie van Rahman et al. (2012) het effect van het PRECISE programma onderzocht. In PRECISE werden twee preventieprogramma's gecombineerd: Anchel voor kinderen van 1-5 jaar en SwimSafe voor kinderen van 4-12 jaar. Bij Anchel werd er een verhoogde supervisie gegeven aan kinderen van 1-5 jaar en kregen ouders educatie over veiligheid in huis. Bij SwimSafe werden zwemlessen gegeven en daarnaast reddingsvaardigheden aangeleerd. Deze retrospectieve cohortstudie van 2006-2010 liet een reductie zien van 93% in sterfgevallen door verdrinken van participanten. Zowel PRECISE als SwimSafe waren kosteneffectief (35).

Educatie:

Drie artikelen in onze literatuuronderzoek hebben naar het effect van educatie gekeken op het verdrinkingsrisico. Het doel van alle drie de artikelen was om kennis omtrent waterveiligheid te vergroten en het gedrag rondom water te verbeteren (30, 31, 37).

Terzidis et al. heeft het effect van voorlichting op school beschreven waarbij de uitkomsten de gedragsverandering en de verandering in attitude waren. Deze studie liet zien dat het geven van voorlichting op scholen de kennis en de attitude significant verbetert (17,40% 95%CI 6,41% tot 28,39% $p < 0,005$). De studie beschreef als voordeel van deze interventie dat deze makkelijk toe te passen is op een grotere schaal. Een nadeel zou zijn dat het langdurig effect van deze interventie niet goed beoordeelbaar is. (37).

In het onderzoek van Hossain et al (2015) wordt educatie gegeven aan ouders met kinderen jonger dan vijf jaar. Dit werd door middel van mobiele communicatie gedaan waarbij ouders per week een sms kregen over gedragsregels en het gevaar van water. Deze interventie liet een significante verbetering zien in kennis omtrent het gevaar van water en gevaar op verdrinking (31).

Davoudi-Kiakalaye et al (2012) heeft onderzocht of onderwijs het bewustzijn van het verdrinkingsgevaar onder de bevolking kan verbeteren. Alle leeftijdsgroepen lieten na de interventie een afname in het aantal sterfgevallen door verdrinking zien met uitzondering van de groep van 20-65 jaar (pre-interventie OR=1.15 95% CI 0,66-2.01; post-interventie OR=0.24 95% CI 0.15-0.37) (30).

Omgevingsveranderingen

Naast educatie en zwemlessen is er ook gekeken naar interventies gebaseerd op de omgeving. Uit onderzoek van Brenner et al. (2003) is gebleken dat het plaatsen van hekken

rondom water (denk aan zwembaden) de kans op verdrinking van kinderen verlaagt met 50% (28). In het onderzoek van Quan et al. bleek dat het plaatsen van een hek rondom een zwembad t.o.v. geen hek resulteerde in een odds ratio 0.17 van (95% CI: 0,07-0,44) op het verdrinkingsrisico. Daarnaast wordt genoemd dat verhoogde supervisie gedurende het zwemmen van kinderen de kans op verdrinking verlaagt (34). Zo bleek ook uit een studie in Bangladesh dat de kans op verdrinken onder kinderen die niet naar de crèche gingen 82% hoger was dan bij kinderen die wel naar de crèche gingen (35).

Quan et al. suggereerde ook dat er verschillende andere interventies zijn om het risico op verdrinking te verlagen. Deze verschillende interventies zijn zwembad apparatuur, zwembad alarm, deur alarmen, zwembad zijlen, borden die waarschuwen voor verdrinken, lifeguards, wet en regelgeving met betrekking tot alcohol en zwemmen (34). Al deze interventies kunnen mogelijk een verlaging geven op het risico op verdrinking, maar dit is nog niet onderzocht.

Een combinatie van alle drie de type interventies is volgens de studie van Sansiritaweesook et al. uit Thailand de beste oplossing zijn. Uit deze studie bleek dat het opzetten van een uitgebreid systeem met bewaking als primair kenmerk effectief is voor het verlagen van het risico op verdrinking. Hierbij werden zwemlessen aangeboden, educatie gegeven indien nodig en werden oorzaken van verdrinkingen actief gezocht en verholpen. Zo werden ook hekken geplaatst om open water heen (36).

3.3 Praktijkonderzoek: gemeenten

Tabel 3. Overzicht van het beleid van verschillende gemeenten naar aanleiding van onze vragenlijst (39)

Gemeente	Interventies bij volwassenen en/of kinderen	Toelichting interventie	Overige informatie	Beleidsverandering
Alkmaar	Kinderen	Zwemlessen voor kinderen vanaf 9-jarige leeftijd via de basisschool van het AZC. Vanaf het voortgezet onderwijs zwemlessen via de taallessen.	'Bezemklaszwemmen': buiten schooltijd worden extra zwemlessen georganiseerd voor alle kinderen zonder zwemdiploma van groep zes en hoger.	Tot 2011 werd schoolzwemmen in groep vijf van het basisonderwijs aangeboden als onderdeel van gymnastiek
Amsterdam	Kinderen	Schoolzwemmen via het basisonderwijs. Asielzoekers krijgen zwemles via nieuwkomersklassen vanaf 8-jarige leeftijd.	Vangnetregelingen: in vakanties worden extra zwemcursussen georganiseerd voor alle kinderen zonder zwemdiploma van groep 5 en hoger.	Geen gegevens verkregen
Gorinchem	Kinderen	Schoolzwemmen via basisonderwijs of internationale schakelklas	Goede participatie. Sommige kinderen zijn getraumatiseerd door bootovertocht, maar doen wel mee.	Vroeger was schoolzwemmen alleen voor asielzoekers met een vergunning, nu ook voor asielzoekers zonder vergunning.
Heerhugow aard	Kinderen	Zwemlessen via het AZC in twee groepen van tien leerlingen in de leeftijdscategorie 6 t/m 12 en 13 t/m 18 jaar. Mogelijk om zwemlessen te volgen via het voortgezet onderwijs.	Begeleiding bij participatie en integratie van asielzoekers met verblijfsstatus, waarbij zwemveiligheid een van de aandachtspunten zijn.	Schoolzwemmen is per 2012 weggevallen. Zwemlessen voor asielzoekers via het AZC sinds 2015.
Krimpen aan de IJssel	Volwassen asielzoekers en kinderen	Schoolzwemmen via het basisonderwijs. Gescheiden zwemlessen voor mannelijke, vrouwelijke en minderjarige asielzoekers.	Kosten worden gedeeltelijk vergoed door de gemeente. Ze proberen asielzoekers bewust te maken van het gevaar van water.	Onveranderd
Rijswijk	Geen gegevens verkregen	Alle interventies komen vanuit COA.	Er hangen flyers in het AZC. In samenwerking met de jeugdsport is vanuit COA een watergewinnings -programma ontwikkeld voor kinderen. Gedeeltelijk financiering door de gemeente.	Geen gegevens verkregen
Rotterdam	Kinderen	Schoolzwemmen via het basisonderwijs. In samenwerking met het AZC Beverwaard extra zwemlessen aan alle asielzoekers kinderen (35) via basisschool van de het AZC. [38]	Financiering door de gemeente.	Extra zwemlessen via het AZC Beverwaard vanaf 2016-2017.
Schagen	Kinderen	Zwemlessen mogelijk via 'Meedoen Noordkop'	Ouders met een minimuminkomen kunnen voor hun kinderen jaarlijks een budget van €350 aanvragen voor een sport of culturele activiteit naar keus.	Huidig beleid sinds twee jaar actief.
Utrecht	Geen gegevens verkregen	De gemeente kon weinig vertellen over het beleid.	Zij doen alles wat de Koninklijke Nederlandse Bond tot het Redden van Drenkelingen (KNBRD) aanbeveelt.	Geen gegevens verkregen
Zaanstad	Kinderen	Zwemlessen mogelijk via 'Meedoen Zaanstad'	Ouders met een minimuminkomen kunnen voor hun kinderen jaarlijks een budget van €350 aanvragen voor een sport of culturele activiteit naar keus.	Huidig beleid sinds twee jaar actief.

Om te beginnen hebben wij twee gemeenten (Binnenmaas en Katwijk) buiten de analyse van onze resultaten gelaten aangezien wij geen reactie van deze gemeenten hebben ontvangen. Hierdoor hebben wij niet kunnen analyseren of deze gemeenten interventies inzetten. Uiteindelijk kwamen we dus uit op tien gemeenten die we mee konden nemen in onze analyse.

Bij acht van de tien gemeenten (80%) blijkt dat de interventies geregeld worden vanuit de gemeenten zelf. Hierbij kan gedacht worden aan het aanbieden van schoolzwemmen of informatievoorzieningen. Twee van de tien gemeenten (20%), namelijk Rijswijk en Utrecht,

gaven aan dat het zwembeleid door respectievelijk COA en de Koninklijke Nederlandse Bond tot het Redden van Drenkelingen (KNBRD) bepaald wordt.

De gemeente Rijswijk gaf aan alleen te doen wat er vanuit het COA gedaan wordt. Om deze reden hebben wij via mailcontact het COA benaderd. Wij zijn hierbij nagegaan wat er globaal vanuit het COA gedaan wordt. Hieruit bleek dat aan inwoners van sommige COA een informatiemap wordt gegeven met daarin informatie over het verdrinkingsgevaar. Daarnaast wordt er ook via leaflets en mondelinge uitleg informatie gegeven. In het COA hebben zij ook posters hangen voor de laaggeletterde bewoners. Buiten de interventies vanuit het COA direct aan de bewoners, wordt er ook qua locatie ook gekeken naar de mogelijkheid om open water zoveel mogelijk te mijden. Per opvanglocatie is er een budget voor vrijetijdsbesteding. Een deel hiervan is inzetbaar voor behoud of verbetering van een veilige en leefbare omgeving. Het geven van zwemlessen in een waterrijke omgeving valt hieronder, maar of dit gegeven wordt, hangt af van de opvanglocatie zelf (39, 40).

Vanuit Utrecht werd verteld dat zij maatregelen treffen als de KNBRD deze nodig vond en volgen dan het advies op. Momenteel wordt er niets gedaan qua maatregelen om verdrinking onder specifiek asielzoekers te verminderen. Wel proberen zij door middel van folders of borden bij kustplaatsen het gevaar van verdrinking duidelijk te maken. Ook vertelde zij dat ze folders bij bijvoorbeeld het Poolse consulaat neerleggen om het gevaar duidelijk te maken, omdat dit volgens hen een grotere risicogroep was dan asielzoekers. Zij verwachten niet in de nabije toekomst zich ook nog te gaan richten op de asielzoekers, omdat ze hiervoor niet genoeg budget hebben.

Alleen in Krimpen aan de IJssel (10%) wordt er ook zwemlessen aangeboden aan volwassen asielzoekers. Aan de volwassen asielzoekers wordt op vaste tijden zwemles aangeboden, maar is wel gescheiden tussen man en vrouw. De kosten hiervoor worden gedeeltelijk vergoed door de gemeente.

Bij acht van de tien gemeenten (80%) wordt zwemles aangeboden aan alle kinderen. De zwemlessen worden vanuit de gemeenten volledig of gedeeltelijk gefinancierd. Bij de gemeenten Gorinchem, Krimpen aan de IJssel en Rotterdam worden zwemlessen aangeboden aan alle basisschoolleerlingen zonder enige voorwaarden. Bij de gemeenten Alkmaar en Heerhugowaard worden zwemlessen aangeboden onder bepaalde voorwaarden. Bij de gemeenten Schagen en Zaanstad worden indirect zwemlessen aangeboden via respectievelijk 'Meedoen Noordkop' en 'Meedoen Zaanstad'. Dit houdt in dat ouders met een minimuminkomen voor hun kinderen jaarlijks een budget van €350 kunnen aanvragen voor een sport of culturele activiteit naar keus.

Bij zes van de tien gemeenten (60%) is het beleid onlangs veranderd; bij één van de tien gemeenten (10%) onveranderd en bij drie van de tien gemeenten (30%) is het onbekend of het beleid recent is gewijzigd. Bij de gemeenten Alkmaar en Heerhugowaard is het schoolzwemmen sinds kort weggefallen. De gemeenten Gorinchem, Heerhugowaard, Rotterdam, Schagen en Zaanstad gaven aan sinds kort meer zwemlessen te verzorgen voor asielzoekers.

4. Discussie

4.1 Conclusie

Uit ons onderzoek is gebleken dat een combinatie van interventies, namelijk zwemlessen, educatie en het vermijden van water het meest effectief is om het verdrinkingsrisico onder asielzoekers te verlagen. Het vormen van barrières rondom water en supervisie van kleine kinderen zijn effectieve interventies om de omgeving veiliger te maken.

In middeninkomenslanden is met name educatie effectief gebleken. Daarnaast is ook vaak de combinatie van educatie en zwemlessen toegepast met goede resultaten. Aangezien asielzoekers vaak ook uit deze landen komen lijkt het geven van educatie, het liefst in combinatie met zwemlessen, daarom een goede oplossing. Educatie zou betrekking moeten hebben op het gevaar van water en in verschillende talen gegeven moeten worden. Op dit moment wordt er voorlichting gegeven door het COA. Wij zouden echter adviseren dit uit te breiden naar intensievere en langer durende educatie. Alleen voorlichting in de vorm van folders, posters en leaflets lijkt ons niet voldoende om een reductie te geven in het verdrinkingsrisico onder asielzoekers.

Het geven van zwemlessen zorgt voor een verhoging in vaardigheden en kan een reductie geven in het verdrinkingsrisico. Op dit moment bieden de meeste gemeenten aan minderjarige asielzoekers al zwemlessen aan. Wij zouden adviseren dit uit te breiden naar alle gemeenten in Nederland. Volwassen krijgen meestal geen zwemlessen aangeboden, terwijl uit de krantenartikelen blijkt dat volwassenen net zo vaak verdrinken als kinderen. Ons lijkt het met name belangrijk om ook aan de volwassenen zwemvaardigheden aan te leren om te kunnen overleven in water, het liefst gecombineerd met educatie over de gevaren van water. Het geven van alleen zwemlessen lijkt ons niet voldoende, aangezien het niet kunnen zwemmen slechts in minder dan de helft van de gevallen de voornaamste reden van verdrinking is. Daarnaast lijkt het huidige beleid van het alleen geven van kortdurende voorlichting en zwemlessen aan kinderen, wat veel wordt toegepast onder gemeenten, niet voldoende resultaat op te leveren.

Wij hebben in de krantenartikelen gezien dat voornamelijk mannelijke asielzoekers verdrinken in Nederland. Verder was opmerkelijk dat alle volwassene drenkelingen van het mannelijk geslacht waren. Dit zou kunnen komen omdat het grootste deel van de asielzoekers in Nederland mannen zijn. Het CBS benoemt dat in 2015 de eerste 8 maanden 59% van de asielaanvragen door volwassen mannen is geweest, 20% door volwassen vrouwen en 10% door kinderen (40). Daarnaast zou een verklaring kunnen zijn dat mannen meer risicovol gedrag vertonen (41). Tot slot zou de cultuur kunnen meespelen. Wellicht zwemmen vrouwelijke asielzoekers minder in publieke wateren. Naar deze factoren zou meer onderzoek gedaan kunnen worden. Opvallend vonden de meeste verdrinkingen (80%) plaats buiten de Randstad. Aangezien er niks bekend is over het beleid vanuit gemeenten buiten de Randstad zou hier nog verder onderzoek naar gedaan moeten worden.

Vanuit het COA zijn er strenge voorschriften met betrekking tot het bouwen van een asielzoekerscentrum (AZC). Bij de bouw van een AZC wordt er gekeken of het mogelijk is om open water in de buurt zoveel mogelijk te vermijden. Dit is echter niet altijd mogelijk, daarom zou om open water in de buurt van opvanglocaties barrières geplaatst kunnen worden, zoals hekken of bebossing rondom sloten en rivieren.

4.2 Beperkingen

Krantenartikelen zijn alleen gezocht op Google en niet in andere databases. Daarnaast worden niet alle verdrinkingen onder asielzoekers in kranten gepubliceerd. Om deze redenen kunnen wij dus niet garanderen dat alle gevallen van verdrinking door ons gevonden zijn. Een belangrijke beperking van het literatuuronderzoek was dat geen van de artikelen specifiek gericht waren op asielzoekers. Hierdoor is het onderzoek niet volledig representatief voor asielzoekers in Nederland.

Een andere beperking is dat er alleen naar artikelen is gezocht in PubMed, waardoor we eventuele geschikte artikelen uit andere databases hebben gemist. Daarnaast waren artikelen en interventies moeilijk te beoordelen en te vergelijken door een aantal beperkingen. Niet elk artikel gebruikte namelijk dezelfde uitkomstmaten of er waren geen uitkomstmaten bekend. De beschrijving van de interventie was niet heel uitgebreid in sommige artikelen. De type studies waren ook vaak verschillend. Als laatste is er in geen van de artikelen precies onderzocht wat het effect van zwemlessen is op het aantal verdrinkingen, maar wel wat zwemvaardigheid doet op het risico op verdrinking.

Wij hebben alleen gegevens van gemeenten in de Randstad verzameld. Hierdoor hebben wij nu geen informatie over de interventies die gemeenten buiten de Randstad uitvoeren wat een grote beperking is aangezien uit de krantenartikelen blijkt dat asielzoekers met name buiten de Randstad verdrinken. Onze onderzoeksvraag is heel specifiek waardoor medewerkers in de gemeenten niet meteen een antwoord op onze vragen konden geven. Daarnaast was het in hun ogen geen urgente zaak waardoor we niet op korte termijn reactie kregen. Wat in combinatie met tijdsgebrek aan onze kant het lastig maakte om veel data te verzamelen. Een beperking van ons totale onderzoek was het tijdslimiet waaronder wij het onderzoek hebben uitgevoerd. Het krijgen van reacties van gemeenten of overheidsinstanties duurt langer dan we hadden verwacht.

4.3 Aanbevelingen voor verder onderzoek

Wij vinden het ook belangrijk om niet alleen te kijken vanuit de gemeenten, maar ook vanuit de asielzoekers zelf. Gemeenten kunnen er wel veel tijd en werk in stoppen, maar wanneer asielzoekers zelf niet gemotiveerd zijn, zal het werk van de gemeenten niet volledig benut worden. Het is dus zinvol om te kijken naar de motivatie van asielzoekers. Wij hebben geprobeerd om ook dit duidelijk in kaart te brengen door enquêtes te maken. Deze enquêtes hadden wij graag aan asielzoekers willen voorleggen. Hiervoor moest er natuurlijk wel contact gemaakt worden met de asielzoekers. Het leek ons het beste dit te doen via asielzoekerscentra en COA. Helaas werden wij telkens afgewezen en hebben wij daardoor geen enquêtes af kunnen nemen bij asielzoekers. Voor meer informatie over dit deel van het onderzoek en de daarbij behorende enquêtes, verwijzen wij naar de bijlagen.

Referentielijst

1. Syrisch meisje (9) verdronken bij schoolzwemmen Rhenen: RTL nieuws; 21 september 2015. Available from: <http://www.rtlnieuws.nl/nieuws/binnenland/syrisch-meisje-9-verdronken-bij-schoolzwemmen-rhenen>.
2. M.J.Garssen JHeJJLMB. Afname van het verdrinkingsrisico bij jonge kinderen, maar verhoogd risico bij kinderen van recent geïmmigreerde niet-westerse allochtonen. Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde. 26 mei 2008.
3. Minder kinderen verdrinken: Centraal Bureau voor de Statiek; 03 augustus 2016. Available from: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2016/31/minder-kinderen-verdrinken>.
4. Bevolking; generatie, geslacht, leeftijd en herkomstgroepering, 1 januari: Centraal Bureau voor de Statiek; 15 september 2016. Available from: <http://statline.cbs.nl/statweb/publication/?vw=t&dm=slnl&pa=37325&d1=a&d2=0&d3=0&d4=0&d5=0-4%2C137%2C152%2C220%2C237&d6=0%2C4%2C9%2C14%2C18-19&hd=151214-1201&hdr=g2%2Cg1%2Cg3%2Ct&stb=g4%2Cg5>.
5. Vluchtelingen in getallen 2016: Vluchtelingen Werk Nederland; 2016. Available from: <https://www.vluchtelingenwerk.nl/sites/public/u895/Vluchtelingeningetallen2016.pdf>.
6. Vluchteling verdrinkt in Venetië terwijl toeristen toekijken, filmen en lachen: Joop; 26 januari 2017. Available from: <http://www.joop.nl/nieuws/vluchteling-verdrinkt-venetie-terwijl-toeristen-toekijken-filmen-en-lachen>.
7. The World factbook: Central Intelligence Agency; 2016 [cited 15-03-2017]. Available from: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/fields/2147.html>.
8. Buitenhuis B, van Dijk, de Jong, van der Spek, Westerveld Verdrinkingsrisico bij vluchtelingen. Erasmus MC, Rotterdam, Nederland: Erasmus MC, Maart 2016.
9. Beleidskader zwemmen 2015: Gemeente Rotterdam; Apri 2015 [15-03-2017]. Available from: <https://www.kennisbanksportenbewegen.nl/?file=7432&m=1480451103&action=file.download>.
10. Global Report of Drowning. World Health Organization, 2014.
11. Lijk verdronken asielzoeker uit Vecht gehaald Dalfsen: Digibron; 28 september 1998. Available from: <http://www.digibron.nl/search/detail/012ddffcdcfb7f576ea85f62f/lijk-verdronken-asielzoeker-uit-vecht-gehaald>.
12. Asielzoekers verdrinken in de Waal Nijmegen: Telegraaf; 8 oktober 1999. Available from: <http://krant.telegraaf.nl/krant/archief/19991008/teksten/bin.asielzoekers.html>.
13. Asielzoeker blijkt te zijn verdronken: NRC; 13 augustus 2001. Available from: <https://www.nrc.nl/nieuws/2001/08/13/asielzoeker-blijkt-te-zijn-verdronken-7552972-a1350008>.
14. Asielzoeker (3 jaar) verdronken: NRC; 29 december 2003 [15-03-2017]. Available from: <https://www.nrc.nl/nieuws/2003/12/29/asielzoeker-3-jaar-verdronken-7667624-a1011897>.
15. Zusjes verdrinken in recreatieplas: NU.nl; 03 augustus 2004. Available from: <http://www.nu.nl/algemeen/372361/zusjes-verdrinken-in-recreatieplas.html>.
16. Lichaam van drenkeling Elsloo gevonden: Friesdagblad; 4 augustus 2004. Available from: <http://www.frieschdagblad.nl/index.asp?artID=19490>.
17. Opnieuw asielzoeker verdronken: Nederlands Dagblad; 07 augustus 2004 [15-03-2017]. Available from: <https://www.nd.nl/nieuws/nederland/opnieuw-asielzoeker-verdronken.44617.lynkx>.
18. Asielzoeker na verdrinking overleden 09 augustus 2004 [15-03-2017]. Available from: <https://www.nd.nl/nieuws/nederland/asielzoeker-na-verdrinking-overleden.44603.lynkx>.
19. Twee jongens uit asielzoekerscentrum verdronken: Metro; 30 september 2004. Available from: <http://www.metronieuws.nl/nieuws/2004/09/twee-jongens-uit-asielzoekerscentrum-verdronken>.
20. Jongen verdronken in kanaal te Burgum Burgum: WaldNet; 01 juli 2009. Available from: http://www.waldnet.nl/wn/nieuws/25512/Jongen_verdronken_in_kanaal_te_Burgum.html.

21. Man verdronken in ven Oisterwijk 3 april 2011. Available from: <http://www.bd.nl/regio/tilburg-e-o/oisterwijk/man-28-verdronken-in-staalbergven-oisterwijk-1.3392986>.
22. Asielzoeker verdronken in Alkmaar: Noordhollands Dagblad; 30 augustus 2013 [15-03-2017]. Available from: <http://www.noordhollandsdagblad.nl/stadstreek/alkmaar/article24293513.ece/Asielzoeker-verdronken-in-Alkmaar?lref=sp1>.
23. Jongen azc Drachten overleden: Centraal Opvang Asielzoeker (COA); 05 september 2013. 15-03-2017]. Available from: <https://www.coa.nl/nl/actueel/nieuws/jongen-azc-drachten-overleden>.
24. Asielzoeker verdronken in Overloon: 1Limburg; 12 juni 2015. Available from: <http://www.1limburg.nl/asielzoeker-verdronken-overloon>.
25. Drenkeling op Texel was man uit Syrië: NH nieuws; 15 juni 2015. Available from: <http://www.nhnieuws.nl/nieuws/165994/drenkeling-op-texel-was-man-uit-syri>.
26. Wij Zijn Hier demonstreert na verdrinking uitgeprocedeerde asielzoeker: Echt Amsterdam Nieuws; 07 juli 2016. Available from: [http://www.at5.nl/artikelen/158009/wij_zijn_hier_houdt_demonstratie_na_verdrinking uitgeprocedeerde asielzoeker](http://www.at5.nl/artikelen/158009/wij_zijn_hier_houdt_demonstratie_na_verdrinking Uitgeprocedeerde asielzoeker).
27. Syrisch meisje (9) verdronken bij schoolzwemmen Rhenen: RTL nieuws; 22 september 2016. Available from: <http://www.rtlnieuws.nl/cookiewet?s=http%3A%2F%2Fwww.rtlnieuws.nl%2Fnieuws%2Fbinnenland%2FSyrisch-meisje-9-verdronken-bij-schoolzwemmen-rhenen>.
28. Brenner RA. Prevention of drowning in infants, children, and adolescents. Pediatrics. 2003;112(2):440-5.
29. Brenner RA, Taneja GS, Haynie DL, Trumble AC, Qian C, Klinger RM, et al. Association between swimming lessons and drowning in childhood: a case-control study. Arch Pediatr Adolesc Med. 2009;163(3):203-10.
30. Davoudi-Kiakalayeh A, Mohammadi R, Yousefzade-Chabok S, Jansson B. Evaluation of a community-based drowning prevention programme in northern Islamic Republic of Iran. East Mediterr Health J. 2013;19(7):629-37.
31. Hossain M, Mani KK, Sidik SM, Hayati KS, Rahman AK. Randomized controlled trial on drowning prevention for parents with children aged below five years in Bangladesh: a study protocol. BMC Public Health. 2015;15:484.
32. Leavy JE, Crawford G, Portsmouth L, Jancey J, Leaversuch F, Nimmo L, et al. Recreational Drowning Prevention Interventions for Adults, 1990-2012: A Review. J Community Health. 2015;40(4):725-35.
33. Petrass LA, Blitvich JD. Preventing adolescent drowning: understanding water safety knowledge, attitudes and swimming ability. The effect of a short water safety intervention. Accid Anal Prev. 2014;70:188-94.
34. Quan B, Branche Interventions to Prevent Drowning. 2003.
35. Rahman F, Bose S, Linnan M, Rahman A, Mashreky S, Haaland B, et al. Cost-effectiveness of an injury and drowning prevention program in Bangladesh. Pediatrics. 2012;130(6):e1621-8.
36. Sansiritaweessook G, Muangsom N, Kanato M, Ratanasiri A. Effectiveness of community participation in a surveillance system initiative to prevent drowning in Thailand. Asia Pac J Public Health. 2015;27(2):NP2677-89.
37. Terzidis A, Koutroumpa A, Skalkidis I, Matzavakis I, Malliori M, Frangakis CE, et al. Water safety: age-specific changes in knowledge and attitudes following a school-based intervention. Inj Prev. 2007;13(2):120-4.
38. List of MICs: High-Level Conference of Middle-Income countries; 2014. Available from: <http://micconference.org/mic/list-of-mics/>.
39. Vastgoed aanbieden: Centraal Orgaan opvang Asielzoekers; 2016. Available from: <https://www.coa.nl/nl/opvanglocaties/vastgoed-voor-asielopvang/vastgoed-aanbieden>.
40. Vooral mannen vragen asiel aan, vrouwen en kinderen reizen na: Centraal Bureau voor Stastiek; 28 september 2015 [15-03-2017]. Available from: <https://www.cbs.nl/nl-nieuws/2015/40/vooral-mannen-vragen-asiel-aan-vrouwen-en-kinderen-reizen-na>.

41. Jansen. Zijn mannen stoerder dan vrouwen? Tilburg: Tilburg University; Februari 2014. Available from: <http://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=133528>.

Bijlagen

Bijlage 1: Samenwerking

Gelijk vanaf het begin van het project, hebben wij veel samengewerkt. Het merendeel van het werk hebben wij gezamenlijk aangepakt. Het schrijven van het verslag vooral, waarbij wij met zijn zessen samenkwamen en het grootste deel van het verslag schreven. Toch hebben wij ook vaak taken verdeeld onder de groepsleden. Bij elke bespreking maakten wij aan het einde een taakverdeling, waarbij wij de groep meestal opdeelden in kleinere groepjes van elk twee mensen, die dan gezamenlijk een onderdeel van het onderzoek aanpakten. Zo hebben Edward en Quincy zich in het begin vooral beziggehouden met het contacteren van asielzoekerscentra, de anderen voegden zich hier later ook bij. Floor hield zich als eerste bezig met het leggen van contact met de gemeenten, later voegde de anderen zich hier ook bij. Het literatuuronderzoek werd uitgevoerd door Luka en Wilner, zij schreven ook de bijbehorende delen hierover in het verslag. Het zoeken naar krantenartikelen werd gedaan door Floor, samen met Quincy verwerkte zij de resultaten hiervan in het verslag. De delen van het verslag over het onderzoek naar de gemeenten werd voornamelijk geschreven door Edward en Mike. Luka schreef de inleiding. Op het moment dat een deel van het verslag af was, werd dit altijd door alle anderen nagekeken, aangevuld en gezamenlijk besproken. Om deze redenen zijn wij dan ook van mening dat elk groepslid een gelijkwaardige bijdrage geleverd heeft aan het doen van het onderzoek en het schrijven van het uiteindelijke verslag.

Een belangrijk discussiemoment tijdens het doen van dit onderzoek, kwam toen onze einddatum naderde en wij nog steeds geen positieve reacties hadden ontvangen van de door ons benaderde asielzoekerscentra. Wij hebben toen uitvoerig gediscussieerd of we niet toch op iets anders moesten focussen, waarbij sommigen toch nog wilden blijven inzetten op de asielzoekerscentra, terwijl anderen meer voelden voor het benaderen van de gemeenten. Uiteindelijk zijn wij het unaniem eens geworden ons alleen nog maar op de gemeenten te richten.

Zoals hierboven ook al genoemd hebben wij elkaar vooral bijgestuurd tijdens het schrijven van het verslag, waarbij wij allemaal elk geschreven stukje hebben gelezen en hier feedback op hebben gegeven.

Bijlage 2A: Contactenlijst gemeenten, asielzoekerscentra en overige contacten

In deze bijlage is de contactenlijst en de bijbehorende correspondentie met gemeenten, asielzoekerscentra en overige contacten weergegeven. Vanwege privacy redenen hebben wij besloten alle namen van de contacten weg te laten. E-mailadressen en telefoonnummers die mogelijk kunnen herleiden tot hun ware identiteit zijn daarom ook weggelaten. Hieronder is de lijst met alle contactpersonen genummerd en ingedeeld per categorie.

Gemeenten

1. Alkmaar
2. Amsterdam
3. Binnenmaas
4. Gorinchem
5. Heerhugowaard
6. Katwijk
7. Krimpen
8. Rijswijk
9. Rotterdam
10. Schagen
11. Utrecht
12. Zaanstad

Asielzoekerscentra

13. Amersfoort
14. Beverwaard
15. Gorinchem
16. 's Gravendeel
17. Katwijk
18. Krimpen aan de IJssel
19. Rijswijk
20. Zeist

Overige contacten

21. AZC School Beverwaard
22. Centraal Opvang orgaan Asielzoekers (publieksvoorlichting)
23. Centraal Opvang orgaan Asielzoekers (onderzoeksvoorstel)
24. Koninklijke Nederlandse Bond tot het Redden van Drenkelingen
25. Nederlands Platform Zwembaden
26. Vluchtelingenwerk Nederland

Bijlage 2B: Communicatie

Gemeenten

Contactpersoon 1	Gemeente Alkmaar
Telefoonnummer	14072
Beller	Mike
Datum en tijd	Vrijdag 3 maart 11:29-11:33
Samenvatting gesprek (1)	De persoon die over het zwembeleid ging, Mw. H. was afwezig. Ze zou mij terugbellen en voor de zekerheid moest ik een e-mailtje sturen naar post@alkmaar.nl met als onderwerp T.a.v. Mw. H.
E-mailadres (1)	post@alkmaar.nl
Verstuurde e-mail (1)	Beste meneer/mevrouw, Samen met 6 andere studenten aan het Erasmus MC doen wij onderzoek naar het zwembeleid rondom asielzoekers in samenwerkingen met Maatschappij tot Redding van Drenkelingen. Het aantal verdrinkingen van asielzoekers ligt hoger dan die van Nederlanders. Daarom vroegen wij ons af wat de gemeente Alkmaar onderneemt om asielzoekers te leren zwemmen of hen bewust te maken van het gevaar. De volgende 5 vragen zouden wij graag beantwoord willen hebben: - Wat is het zwembeleid rondom asielzoekers in uw gemeente? En waarom is er voor dit beleid gekozen? - Is het beleid veranderd in de laatste jaren en waarom? - Wat voor andere interventies worden er al gedaan naast het huidige beleid, bijvoorbeeld voorlichting? - Wordt er in het algemeen schoolzwemmen aangeboden aan leerlingen? - Hoe goed is de deelname van asielzoekers bij eventuele zwemlessen? Ik hoop dat u mij verder kunt helpen door mij in contact te brengen met de juiste personen hierover. Het doel van ons onderzoek is niet publiceren maar het doel is om in beeld te krijgen wat er momenteel vanuit verschillende gemeenten gedaan wordt aan het zwembeleid rondom asielzoekers. Het zou ontzettend fijn zijn als u ons hierbij kunt helpen! Met vriendelijke groet, Mike Wu Student Geneeskunde Erasmus MC

Datum en tijd (2)	6 maart 2017 9:41-09:44
Samenvatting gesprek (2)	Ik werd teruggebeld door mw. V, maar kon haar telefonisch niet te woord staan, dus een e-mail naar haar gestuurd.
E-mailadres (2)	E-mailadres mw. V.
Verstuurde e-mail (2)	Beste mw. V, Vanochtend hebben wij telefonisch gesproken. Hier nogmaals een korte introductie, ik ben Mike Wu, student geneeskunde aan het Erasmus MC in Rotterdam. Voor mijn studie ben ik bezig met een sociaal-maatschappelijk onderzoek naar het zwembeleid rondom asielzoekers in samenwerkingen met Maatschappij tot Redding van Drenkelingen. Het aantal verdrinkingen van asielzoekers ligt hoger dan die van Nederlanders. Daarom vroegen wij ons af wat de gemeente Alkmaar onderneemt om asielzoekers te leren zwemmen of hen bewust te maken van het gevaar. Aan ieder gemeente stellen wij de volgende vragen: - Wat is het zwembeleid rondom asielzoekers in uw gemeente? En waarom is er voor dit beleid gekozen? - Is het beleid veranderd in de laatste jaren en waarom? - Worden er nog andere maatregelen genomen naast het huidige beleid, bijvoorbeeld voorlichting? - Wordt er in het algemeen schoolzwemmen aangeboden aan leerlingen? - Hoe goed is de deelname van asielzoekers bij eventuele zwemlessen? Het doel van ons onderzoek is niet publiceren maar het doel is om in beeld te krijgen wat er momenteel vanuit verschillende gemeenten gedaan wordt aan het zwembeleid rondom asielzoekers. Het zou ontzettend fijn zijn als u ons hierbij kunt helpen! Met vriendelijke groet, Mike Wu Student Geneeskunde Erasmus MC
Reactie e-mail (2)	Beste Mike, Ik kan je informatie verstrekken over het zwemmen van asielzoekers in de schoolgaande leeftijd. Voor volwassenen verwijzen wij door naar het COA. Zie onder voor de antwoorden. Ik hoop je hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, als je nog

	vragen hebt hoor ik het wel. Succes met het onderzoek! Met vriendelijke groet, Mw. V. Senior Medewerker Advies & Beleid Unit Sociaal Gemeente Alkmaar www.alkmaar.nl werkdagen: ma-di-wo.ochtend-do. <i>- Wat is het zwembeleid rondom asielzoekers in uw gemeente? En waarom is er voor dit beleid gekozen?</i> Wij hebben in Alkmaar een AZC en een tijdelijke opvang (voor drie jaar). Op beide voorzieningen is een basisschool gevestigd. Kinderen in de basisschoolleeftijd krijgen in de bovenbouw (vanaf ongeveer 9 jaar) 1 x per week zwemles. In het voortgezet onderwijs zijn er meerdere Taalklassen. Deze taalklassen verzorgen zwemlessen voor kinderen van asielzoekers, ook 1 x per week. Voor primair en voortgezet onderwijs verzorgen wij verder geen zwemlessen omdat het college van mening is dat leren zwemmen de verantwoordelijkheid is van de ouders. Als uitzondering hierop worden i.s.m. het basisonderwijs wel zg. 'bezemklassen zwemmen' buiten schooltijd georganiseerd omdat het ook beleid is dat 'geen kind zonder zwemdiploma A de basisschool verlaat'. Kinderen uit de groepen 6, 7 en 8 die niet kunnen zwemmen kunnen door het onderwijs worden aangemeld. <i>- Is het beleid veranderd in de laatste jaren en waarom?</i> Tot 2011 werd schoolzwemmen in groep 5 van het basisonderwijs aangeboden. Dit had niet primair tot doel dat kinderen moesten leren zwemmen, maar was ook 'natte gymnastiek'. Ouders zijn in principe verantwoordelijk voor het leren zwemmen van kinderen. <i>- Worden er nog andere maatregelen genomen naast het huidige beleid, bijvoorbeeld voorlichting?</i> Er zijn basisscholen waarmee we hebben afgestemd om een tekstje op te nemen in de schoolgids. Sinds we geen schoolzwemmen organiseren in de gemeente Alkmaar is daarover minder contact met de scholen. <i>- Wordt er in het algemeen schoolzwemmen aangeboden aan leerlingen?</i> Zie boven. Niet meer. Alleen de bezemklas. Het aanbod voor de asielzoekerscentrum valt onder de regeling 'bezemklassenzwemmen'. <i>- Hoe goed is de deelname van asielzoekers bij eventuele zwemlessen?</i> In schoolverband prima, want dat hoort bij het programma. Van de website van Zwembad De Hout te Alkmaar: Zwemlessen voor asielzoekers Datum: 22 september 2015 Wie dezer dagen het woord 'vluchteling' of 'asielzoeker' hoort zal hier
--	---

	waarschijnlijk weinig positieve gedachten over krijgen. Maar ondanks alle verdrietige verhalen rondom de vluchtelingen is er vanuit zwembad De Hout ook iets leuks de vertellen. Zwembad De Hout biedt namelijk zowel volwassen vluchtelingen als hun kinderen die op basisschool de Wissel zitten zwemles aan. Op deze manier proberen de instructeurs de mensen 'survivalproof' te maken zodat ze kunnen overleven als ze in het water terechtkomen. Er is zelfs een aantal mensen dat hun zwemdiploma heeft gehaald. Naast het feit dat de mensen leren zwemmen bieden de lessen hun ook veel ontspanning en hebben ze de mogelijkheid om even uit het asielzoekerscentrum te komen en hun zorgen te vergeten. Ondanks de taalbarrière hebben de lesgevers en zwemmers vooral veel plezier met elkaar.
--	---

Contactpersoon 2	Gemeente Amsterdam
Telefoonnummer	14020
Beller	Mike
Datum en tijd	Vrijdag 3 maart 10:49-10:56
Samenvatting gesprek	Ik kon niet doorverbonden worden. Ik moest een contactformulier invullen op https://www.amsterdam.nl/contact/
Verstuurde e-mail	Beste meneer/mevrouw, Samen met 6 andere studenten aan het Erasmus MC doen wij onderzoek naar het zwembeleid rondom asielzoekers in samenwerkingen met Maatschappij tot Redding van Drenkelingen. Het aantal verdrinkingen van asielzoekers ligt hoger dan die van Nederlanders. Daarom vroegen wij ons af wat de gemeente Amsterdam onderneemt om asielzoekers te leren zwemmen of hen bewust te maken van het gevaar. De volgende 5 vragen zouden wij graag beantwoord willen hebben: - Wat is het zwembeleid rondom asielzoekers in uw gemeente? En waarom is er voor dit beleid gekozen? - Is het beleid veranderd in de laatste jaren en waarom? - Wat voor andere interventies zouden er nog moeten plaatsvinden naast het zwembeleid? - Wordt er in het algemeen schoolzwemmen aangeboden aan leerlingen? - Hoe goed is de deelname? Ik hoop dat u mij hiermee verder kunt helpen. Met vriendelijke groet, Mike Wu Student Geneeskunde Erasmus MC Rotterdam
Reactie e-mail	Geachte heer Wu, Beste Mike,

	Onderstaande vraag is bij mij terecht gekomen. Ik ben binnen de gemeente Amsterdam verantwoordelijk voor het schoolzwemmen. Dit vindt doorgaans plaats in groep vijf van het basisonderwijs. Voor scholen voor speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs gelden iets andere regelingen, zodat zij het schoolzwemmen kunnen inpassen binnen hun programma's. Ook voor nieuwkomers gelden andere regels; deze kinderen stromen in in nieuwkomersklassen. Zodra ze daar de leeftijd van 8 jaar bereiken (de schoolzwemleeftijd) mogen ze ook gaan deelnemen aan het schoolzwemmen. Behalve deze regelingen hebben we nog enkele vangnetregelingen; waarbij in vakanties extra cursussen worden georganiseerd. Deze cursussen zijn dan voor alle kinderen zonder diploma van groep 5 en hoger. Daarnaast weet ik dat er vanuit de opvang i.s.m. het Jeugdsportfonds en stichting Samen Is Niet Alleen ook zwemlessen worden georganiseerd voor alleenstaande, minderjarige asielzoekers. Afspraken rondom het schoolzwemmen zijn ook terug te vinden in ons schoolzwemwerkplan; dit is te downloaden via www.amsterdam.nl/schoolzwemmen. Als uw onderzoek is afgerond, dan ontvang ik graag een kopie van de resultaten. Ik wens u veel succes met uw onderzoek! Met vriendelijke groet, Mw. O Programmamanager Schoolzwemmen Gemeente Amsterdam Sport en Bos, Sportstimulering Postbus 46 1000 AA Amsterdam www.amsterdam.nl/schoolzwemmen
--	---

Contactpersoon 3	Gemeente Binnenmaas
Telefoonnummer	14 078 / 088 - 647 13 00
Beller	Luka
Datum en tijd	3-3-2017 10:35-10:38 en 10:40-10:42
Samenvatting gesprek	Ze zou me doorverbinden maar degene over zwembeleid was niet aanwezig. Maandagochtend terugbellen omdat er dan iemand over het zwembeleid aanwezig zou zijn. Mailen zou eventueel mogelijk zijn. Verbinding verbroken voordat ik een mailadres kreeg.

	Nog een keer gebeld: Mw. J. gaat over asielzoekers maar ze wilde me niet doorverbinden omdat ze niet zomaar gegevens afgeeft. Mw. J. mag ik wel noemen in een mail naar gemeente@binnenmaas.nl
E-mailadres	gemeente@binnenmaas.nl
Verstuurde e-mail	Beste meneer/mevrouw, Samen met 6 andere studenten aan het Erasmus MC doen wij onderzoek naar het zwembeleid rondom asielzoekers in samenwerkingen met Maatschappij tot Redding van Drenkelingen. Het aantal verdrinkingen van asielzoekers ligt hoger dan die van Nederlanders. Daarom vroegen wij ons af wat de gemeente 's Gravendeel onderneemt om asielzoekers te leren zwemmen of hen bewust te maken van het gevaar. De volgende vier vragen zouden wij graag beantwoord willen hebben: - Wat is het zwembeleid rondom asielzoekers in uw gemeente? En waarom is er voor dit beleid gekozen? - Is het beleid veranderd in de laatste jaren en waarom? - Wat voor andere interventies zouden er nog moeten plaatsvinden naast het zwembeleid? - Wordt er in het algemeen schoolzwemmen aangeboden aan leerlingen? Ik hoop dat u mij verder kunt helpen door mij in contact te brengen met de juiste personen hierover. Het doel van ons onderzoek is niet publiceren maar het doel is om in beeld te krijgen wat er momenteel vanuit verschillende gemeenten gedaan wordt aan het zwembeleid rondom asielzoekers. Het zou ontzettend fijn zijn als u ons hierbij kunt helpen! Groet, Luka Brenner
Reactie e-mail	Geen reactie

Contactpersoon 4	Gemeente Gorinchem
Telefoonnummer	140183
Beller	Floor
Datum en tijd	Vrijdag 3-3-2017 om 10:15-10:22
Samenvatting gesprek	Doorverbonden met afdeling welzijn. Ambtenaar vertelt dat schoolzwemmen aangeboden wordt en vergoed door de gemeente. Kinderen uit het asielzoekerscentrum krijgen ook zwemlessen aangeboden. Vroeger was dit alleen voor kinderen met een

	vergunning, nu is dit ook voor kinderen zonder vergunning. Omdat de gemeente hierin geen onderscheid wilt maken. Op dit moment worden nog geen andere interventie vanuit de overheid ondernomen. Aanvullende e-mail verstuurd.
Reactie e-mail	Beste Luka Brenner, Naar aanleiding van uw e-mail van 3 maart 2017 bericht ik u als volgt: De leerlingen van de Internationale Schakelklas (ISK) krijgen zwemles. Dat zijn leerlingen van het VO met en zonder status. Al deze leerlingen (ongeveer 80) doen mee en zijn gemotiveerd. Er zijn wel enkele leerlingen die enigszins getraumatiseerd zijn vanwege een overtocht in bootjes. Water herinnert deze kinderen aan een zware overtocht. Ze doen wel mee met de zwemlessen. We hebben verder geen beleid ontwikkeld voor volwassenen. Aannemende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Met vriendelijke groet, Mw. S. Medewerker beleid Afdeling Welzijn

Contactpersoon 5	Gemeente Heerhugowaard
Telefoonnummer	14072
Beller	Mike
Datum en tijd	Vrijdag 3 maart 11:46-11:52
Samenvatting gesprek	Mw. M. is niet aanwezig. Maandag na 10 uur moet ik terugbellen en naar haar vragen.
E-mailadres	[E-mailadres mw. M.]
Verstuurde e-mail	Beste mw. M, Een korte introductie, ik ben Mike Wu, student geneeskunde aan het Erasmus MC in Rotterdam. Voor mijn studie ben ik bezig met een sociaal-maatschappelijk onderzoek naar het zwembeleid rondom asielzoekers in samenwerkingen met Maatschappij tot Redding van Drenkelingen. Het aantal verdrinkingen van asielzoekers ligt hoger dan die van Nederlanders. Daarom vroegen wij ons af wat de gemeente Heerhugowaard onderneemt om asielzoekers te leren zwemmen of hen bewust te maken van het gevaar. Aan ieder gemeente stellen wij de volgende vragen:

	- Wat is het zwembeleid rondom asielzoekers in uw gemeente? En waarom is er voor dit beleid gekozen? - Is het beleid veranderd in de laatste jaren en waarom? - Worden er nog andere maatregelen genomen naast het huidige beleid, bijvoorbeeld voorlichting? - Wordt er in het algemeen schoolzwemmen aangeboden aan leerlingen? - Hoe goed is de deelname van asielzoekers bij eventuele zwemlessen? Het doel van ons onderzoek is niet publiceren maar het doel is om in beeld te krijgen wat er momenteel vanuit verschillende gemeenten gedaan wordt aan het zwembeleid rondom asielzoekers. Het zou ontzettend fijn zijn als u ons hierbij kunt helpen! Met vriendelijke groet, Mike Wu Student Geneeskunde Erasmus MC
Reactie e-mail	Beste Mike, Belangrijk onderwerp, zeker voor gemeenten in zo'n waterrijke omgeving als de onze, zo dicht bij de kust! Hieronder in rood de reactie op jouw vragen namens de gemeente Heerhugowaard. Ik vertrouw erop je hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Bij vragen, schroom niet me even te bellen. Met vriendelijke groet, Mw. M. drs. M. Beleidsadviseur Welzijn en Economie Te bereiken op maandag, dinsdag, woensdag en donderdag Gemeente Heerhugowaard Postbus 390, 1700 AJ Heerhugowaard Parelhof 1, 1703 EZ Heerhugowaard www.heerhugowaard.nl <i>- Wat is het zwembeleid rondom asielzoekers in uw gemeente? En waarom is er voor dit beleid gekozen?</i> Omdat Heerhugowaard in een zeer waterrijke omgeving ligt en het afgelopen jaar de regio helaas weer geconfronteerd is met de verdrinking van kinderen aan de kust, heeft zwemles voor asielzoekers de aandacht in onze regio. Met de komst van het AZC naar Heerhugowaard in 2015 is een samenwerking tussen AZC en het zwembad De Waardergolf om kinderen uit het AZC zwemlessen aan te bieden. Afgelopen periode is een aanbesteding voor begeleiding bij participatie en integratie van vergunninghouders uitgeschreven. Dit is een gezamenlijke aanbesteding door alle gemeenten uit de regio Alkmaar. Hierin is zwemveiligheid één van de onderwerpen waaraan in de begeleiding aandacht moet worden besteed. <i>- Is het beleid veranderd in de laatste jaren en waarom?</i>

	Ja, zoals hierboven beschreven rondom de aanbesteding - <i>Worden er nog andere maatregelen genomen naast het huidige beleid, bijvoorbeeld voorlichting?</i> zie hier boven - <i>Wordt er in het algemeen schoolzwemmen aangeboden aan leerlingen?</i> Er is een mogelijkheid voor schoolzwemmen, maar daar wordt sinds 2012 geen gebruik meer van gemaakt door de basisscholen. Schoolzwemmen is per 2012 weggefallen. Op jaarbasis deden hier plm. 18.000 leerlingen aan mee. Het voortgezet onderwijs huurde de afgelopen twee schoolseizoenen wel bij de Waardergolf. Het gaat om 50 minuten per week, waar ongeveer 20 leerlingen per lesuur aan deelnemen. - <i>Hoe goed is de deelname van asielzoekers bij eventuele zwemlessen?</i> Het AZC gebruikt vanaf september 2016 het zwembad gedurende de schoolweken. Het is een groep op woensdagmiddag bestaande uit max 10 leerlingen in de leeftijdsgroep 6-12 jaar. Op donderdagmiddag is er een groep van 10 jongeren in de leeftijd van 13-18 jaar uit het AZC
--	--

Contactpersoon 6	Gemeente Katwijk
Telefoonnummer	0714065000
Beller	Mike
Datum en tijd (1)	Vrijdag 3 maart 10:28-10:33
Samenvatting gesprek (1)	De beleidsmedewerker die contactpersoon is voor de AZC is mw. R. van de afdeling samenleving. Zij was niet aanwezig, maandag kon ik terugbellen voor 10 uur of na 11.30 uur. Bereikbaar op hetzelfde telefoonnummer.
Datum en tijd (2)	6 maart 2017 13:27-13:38
Samenvatting gesprek (2)	De desbetreffende persoon dhr. J. was alleen op woensdag aanwezig. Ik ga een mailtje sturen met als onderwerp t.a.v. dhr. J. naar info@katwijk.nl
E-mailadres	info@katwijk.nl
Verstuurd e-mail	Beste dhr. J., Een korte introductie, ik ben Mike Wu, student geneeskunde aan het Erasmus MC in Rotterdam. Voor mijn studie ben ik bezig met een sociaal-maatschappelijk onderzoek naar het zwembeleid rondom asielzoekers in samenwerkingen met Maatschappij tot Redding van Drenkelingen. Het aantal verdrinkingen van asielzoekers ligt hoger

	dan die van Nederlanders. Daarom vroegen wij ons af wat de gemeente Katwijk onderneemt om asielzoekers te leren zwemmen of hen bewust te maken van het gevaar. Aan ieder gemeente stellen wij de volgende vragen: - Wat is het zwembeleid rondom asielzoekers in uw gemeente? En waarom is er voor dit beleid gekozen? - Is het beleid veranderd in de laatste jaren en waarom? - Worden er nog andere maatregelen genomen naast het huidige beleid, bijvoorbeeld voorlichting? - Wordt er in het algemeen schoolzwemmen aangeboden aan leerlingen? - Hoe goed is de deelname van asielzoekers bij eventuele zwemlessen? Het doel van ons onderzoek is niet publiceren maar het doel is om in beeld te krijgen wat er momenteel vanuit verschillende gemeenten gedaan wordt aan het zwembeleid rondom asielzoekers. Het zou ontzettend fijn zijn als u ons hierbij kunt helpen! Met vriendelijke groet, Mike Wu Student Geneeskunde Erasmus MC
Reactie e-mail	Geen reactie

Contactpersoon 7	Gemeente Krimpen aan den IJssel
Telefoonnummer	140180
Beller	Floor
Datum en tijd	Vrijdag 3 maart 10:57-11:00
Samenvatting gesprek	Kon niet doorverbonden worden omdat medewerker hierover niet aanwezig was. Mail gestuurd naar kcc@krimpenaandenijssel.nl
E-mailadres	nvt
Verstuurde e-mail	Beste meneer/mevrouw, Samen met 6 andere studenten aan het Erasmus MC doen wij onderzoek naar het zwembeleid rondom asielzoekers in samenwerkingen met Maatschappij tot Redding van Drenkelingen. Het aantal verdrinkingen van asielzoekers ligt hoger dan die van Nederlanders. Daarom vroegen wij ons af wat de gemeente Krimpen aan den IJssel onderneemt om asielzoekers te leren zwemmen of hen bewust te maken van het gevaar.

	De volgende vier vragen zouden wij graag beantwoord willen hebben: - Wat is het zwembeleid rondom asielzoekers in uw gemeente? En waarom is er voor dit beleid gekozen? - Is het beleid veranderd in de laatste jaren en waarom? - Wat voor andere interventies zouden er nog moeten plaatsvinden naast het zwembeleid? - Wordt er in het algemeen schoolzwemmen aangeboden aan leerlingen? Ik hoop dat u mij verder kunt helpen door mij in contact te brengen met de juiste personen hierover. Een aantal keer hebben wij telefonisch contact gehad met de gemeente Krimpen aan den IJssel. Het doel van ons onderzoek is niet publiceren maar het doel is om in beeld te krijgen wat er momenteel vanuit verschillende gemeenten gedaan wordt aan het zwembeleid rondom asielzoekers. Het zou ontzettend fijn zijn als u ons hierbij kunt helpen! Groet, Floor de Fockert
Reactie e-mail	Beste Floor de Fockert, Ik heb uw verzoek doorgezonden naar Mw. E. Ik weet dat er een en ander geregeld is. Maar ik ken geen details. Mw. E heeft deze week verlof en is pas dinsdag 7 maart weer aanwezig. Met vriendelijke groet, Mw. N. Beleidsmedewerker Afdeling Samenleving Gemeente Krimpen aan den IJssel <i>maandag, dinsdag en vrijdag</i> Postbus 200, 2920 AE Krimpen aan den IJssel www.krimpenaandenijssel.nl
Reactie e-mail 2	Beste Floor, In Krimpen aan den IJssel is het als volgende geregeld: <i>- Wat is het zwembeleid rondom asielzoekers in uw gemeente? En waarom is er voor dit beleid gekozen?</i>

	Via de reguliere zwemlessen nemen de asielzoekers die dat graag willen deel aan de zwemles in zwembad de Lansingh. Dit houdt in dat de vrouwen deelnemen aan de dames zwemles op zaterdagmiddag en mannen aan de volwassen zwemles woensdagavond en de kinderen zwemmen op vrijdagmiddag in een apart groepje i.v.m. taal. De kosten worden gedeeltelijk vergoed door de gemeente. <i>- Is het beleid veranderd in de laatste jaren en waarom?</i> Nee. <i>- Wat voor andere interventies zouden er nog moeten plaatsvinden naast het zwembeleid?</i> Tijdens gesprekken met de doelgroep proberen wij de mensen bewust te maken van het gevaar. <i>- Wordt er in het algemeen schoolzwemmen aangeboden aan leerlingen?</i> Ja de leerlingen van groep 4 krijgen schoolzwemmen. Met vriendelijke groet, Mw. E. Afdeling Samenleving
--	---

Contactpersoon 8	Gemeente Rijswijk
Telefoonnummer	14070
Beller	Edward
Datum en tijd	Vrijdag 3-3-2017 om 10:45-10:53
Samenvatting gesprek	Mevrouw vertelde mij dat eigenlijk alles geregeld werd vanuit het COA. Zij wist wel dat er flyers opgehangen werden in het AZC. Daarnaast vertelde ze dat er een waterwenningsprogramma vanuit het jeugdsportfonds werd opgezet. Ze hebben geen schoolzwemmen, omdat er niet een gemeentelijk zwembad in Rijswijk zit. Ze had niet echt een idee, welke andere interventies er nog moesten worden gedaan om het aantal verdrinking te verminderen. Ze kon verder helaas niet veel vertellen, omdat het vanuit de COA Rijswijk geregeld wordt. Zij financieren wel gedeeltelijk hiervoor.

Contactpersoon 9	Gemeente Rotterdam
Telefoonnummer	06-22485078
Beller	Floor

Verstuurde e-mail	Beste mw. S. Via mw. H. (Gemeente Rotterdam, Dienstverlening) en dhr. V. (Gemeente Rotterdam, gebiedsadviseur Sport, Maatschappelijke ontwikkeling) ben ik bij u terecht gekomen. We zitten met een vraag en hopelijk kunt u ons helpen! Wij weten niet zeker of wij bij u op de juiste plek. Wij zijn 6 geneeskunde studenten. We doen in samenwerking met het Erasmus MC en de Maatschappij tot Redding van Drenkelingen Amsterdam een onderzoek naar het verhoogd aantal verdrinkingen onder asielzoekers van niet-westerse afkomst met status. Wij willen vooral kijken naar de motivatie van asielzoekers om te leren zwemmen en naar eventuele al bestaande interventies vanuit de overheid, alsook de motivatie vanuit de overheid om het aantal verdrinkingen onder asielzoekers te verlagen. Onze vraag aan u: Zou u ons meer kunnen vertellen over het onderwijs voor vluchtelingenkinderen en of zwemmen hierin verwerkt is? Wij benaderen u nu via de mail. Mocht u het fijner vinden om ons te spreken, dan zouden we graag langskomen voor een gesprek. Met vriendelijke groet, Luka Brenner en Floor de Fockert Geneeskunde Erasmus MC
Reactie e-mail	Beste Floor de Fockert en Luka Brenner, Via mijn collega mw. S. ontving ik uw vraag over het schoolzwemaanbod van de gemeente aan vluchtelingenkinderen: Het schoolzwemmen in Rotterdam wordt over 2 schooljaren aangeboden aan alle leerlingen van het basisonderwijs (groepen 5 en 6) en speciaal onderwijs. In samenwerking met de AZC Beverwaard bieden we vanaf schooljaar 2016 – 2017 het schoolzwemmen aan ca. 35 leerlingen van de school van groep 3 tot en met 8, dus alle leerlingen. De AZC Beverwaard is gestart in oktober 2016 met wekelijks 1 zwemblok van een half uur. Vanaf januari 2017 hebben zij er nog een zwemblok bijgekregen en is de groep gesplitst zodat er meer individuele aandacht gegeven kan worden aan de leerlingen. Dit betekent dat zij nu wekelijks een half uur zwemles krijgen in zwembad IJsselmonde door 4 zwemonderwijzers. Ook wordt er nauw samengewerkt met de groepsleerkrachten van de school en worden daarnaast ook stagiaires van het Albeda College bij de zwemlessen ingezet ter ondersteuning. De gemeente zorgt ook voor busvervoer naar het zwembad en terug naar school. Voor vragen over de beleving van het schoolzwemmen door de

	leerlingen en ouders van het AZC kunt u contact opnemen met dhr. K, directeur AZC Beverwaard: [contactgegevens dhr. K.] Voor vragen over de inhoud van de zwemlessen kunt u contact opnemen met de coördinator schoolzwemmen van zwembad IJsselmonde, mw. V: [contactgegevens mw. K.] Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, mochten er nog vragen zijn dan hoor ik het graag van u. Met vriendelijke groet, Dhr. G. <i>Procesmedewerker Schoolzwemmen</i> Cluster Maatschappelijke Ontwikkeling Directie Jeugd en Onderwijs bezoekadres: Het Timmerhuis Halvemaanpassage 90 3011 DL Rotterdam Gemeente Rotterdam Postbus 70014 3000 KS Rotterdam (niet aanwezig op woensdagmiddag)
--	---

Contactpersoon 10	Gemeente Schagen
Telefoonnummer	0224-210400
Beller	Mike
Datum en tijd	Vrijdag 3 maart 12:01-12:05
Samenvatting gesprek	Met mw. R. gesproken, ik kreeg het telefoonnummer van mw. K, [telefoonnummer mw. K.]
Datum en tijd (2)	Vrijdag 3 maart 12:07-12:10
Samenvatting	Mw. K. van vluchtelingenwerk Schagen gaf mij informatie over

gesprek (2)	'Meedoen Noordkop'. Cliënten met een minimuminkomen kunnen een budget van 350 euro aanvragen voor ieder kind onder de 18 jaar voor een sport of culturele activiteit naar keuze. Sinds 2 jaar is dit beleid actief. Meer informatie is te vinden op https://www.meedoennoordkop.nl/uitleg
-------------	--

Contactpersoon 11	Gemeente Utrecht
Telefoonnummer	14030
Beller	Edward
Datum en tijd	Vrijdag 3-3-2017 om 11:05-11:15
Samenvatting gesprek	Mw. S. vertelde dat alle maatregelen in haar gemeente genomen worden door de Koninklijke Nederlandse Reddingsbrigade. Zij wist helaas ook niet of een überhaupt interventies werden gedaan om verdrinking te verminderen, en wie dat wel wist. Zij gaat nog uitzoeken of er wel schoolzwemmen wordt gedaan in gemeente Utrecht. Volgens de website heeft gemeente Utrecht schoolzwemmen

Contactpersoon 12	Gemeente Zaanstad
Telefoonnummer	14075
Beller	Mike
Datum en tijd	Vrijdag 3 maart 11:06-11:15
Samenvatting gesprek	Zij hebben geen specifiek beleid omtrent zwemlessen specifiek voor asielzoekers, maar alle kinderen van 4-18 waarvan de ouders een minimuminkomen hebben, kunnen een jaar gebruik maken van Meedoen-Zaanstad. Deze kinderen kunnen een jaar lang gratis sporten of meedoen aan culturele activiteiten. Sinds 2 jaar is dit beleid actief. Extra informatie: https://www.meedoenzaanstad.nl/parent

Asielzoekerscentra

Contactpersoon 13	AZC Amersfoort
Datum en tijd	donderdag 23 februari 2017 14:20
E-mailadres	AZCAmersfoort@coa.nl

Verstuurde e-mail	Beste heer/mevrouw, Om te beginnen zijn wij 6 derdejaars geneeskunde studenten aan het Erasmus MC. Wij doen onderzoek naar wat de reden(en) zijn dat asielzoekers met verblijfsvergunning vaak nog geen zwemlessen volgen. Dit onderzoek doen wij in samenwerking met de “maatschappij tot redding van drenkelingen”. Om onze onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden zouden wij graag in contact willen komen met asielzoekers. Wij zouden door middel van een enquête enkele vragen willen stellen. Nu vroegen wij ons af of er in uw asielzoekerscentrum mogelijkheid is voor het afnemen van de enquêtes of dat u ons kunt helpen met het in contact komen met de asielzoekers. Zouden jullie ons hierbij kunnen verder helpen? Mocht u nog vragen hebben, dan horen wij dit graag van u! Met vriendelijke groet, Edward Fraanje
Reactie e-mail	Hallo Edward, Ik heb jouw vraag gelezen en denk dat wij een andere doelgroep huisvesten op dit AZC dan die op wie jij/jullie je willen richten. Wij zijn een GLO. Dat is een Gezinslocatie. Hier worden uitgeprocedeerde asielzoekers met minderjarige kinderen opgevangen. Zij hebben geen verblijfsvergunning. Ik denk dat je beter met je vraag terecht kunt op een gewoon AZC. 's Gravendeel of Utrecht? Vriendelijke groet, Mw. D.

Contactpersoon 14	AZC Beverwaard
Telefoonnummer	088-7151900
Beller	Mike
Datum en tijd	23 februari om 12:35-12:38
Samenvatting gesprek	Eerst de bewaker aan de lijn gehad, toen doorverbonden met een medewerker. Geen succes, ze zei dat ze echt veel verzoeken krijgen vanuit diverse bedrijven, instanties en scholen om bij hun een onderzoek uit te voeren. Zij benadrukte dat dit daarom via het centrale orgaan coa.nl moet gaan.

Contactpersoon 15	AZC Gorinchem
Telefoonnummer	088 – 7155325

Beller	Quincy
Datum en tijd	Dinsdag 7 februari om 12.50
Samenvatting gesprek	Gesproken met dagcoördinator COA Gorinchem. Verteld over ons onderzoek met vraag of wij enquêtes kunnen afnemen daar. Zij belt vanmiddag terug naar Quincy. Uiteindelijk niet meer terug gebeld
E-mailadres	gorinchem@coa.nl

Contactpersoon 16	AZC 's Gravendeel
Telefoonnummer	088-7158350
Beller	Quincy
Datum en tijd	Maandag 6 februari om 9.20
Samenvatting gesprek	Doorverbonden met een medewerker. Er werd hem verteld dat we contact moeten opnemen met COA Rijswijk. Dit soort dingen worden allemaal vanuit daar geregeld.
E-mailadres	sGravendeel@coa.nl

Contactpersoon 17	AZC Katwijk
Telefoonnummer	088-7150
Beller	Quincy
Datum en tijd	Dinsdag 7 februari om 16.20
Samenvatting gesprek	Doorverbonden met COA, gesproken met mw. S. Zij adviseerde ons een mail te sturen naar katwijk@cao.nl met ons onderzoeksplan/vragen enzo erin.
E-mailadres	katwijk@coa.nl
Verstuurde e-mail (1)	Geachte heer/mevrouw, Daarnet had ik een collega (mw. S.) van u aan de telefoon. Zij raadde mij aan om een mailtje te sturen over mijn vraag. Om te beginnen schrijf ik namens mijzelf en vijf andere derdejaars geneeskunde studenten aan het Erasmus MC. Wij doen onderzoek naar wat de reden(en) zijn dat asielzoekers met verblijfsvergunning

	vaak geen zwemlessen volgen. Dit onderzoek doen wij in samenwerking met dhr. B. en de Maatschappij tot redding van drenkelingen. Om onze onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden zouden wij graag in contact willen komen met asielzoekers. Wij zouden aan hen graag door middel van een enquête of interview enkele vragen willen stellen. Nu vroegen wij ons af of er in uw asielzoekerscentrum mogelijkheid is voor het afnemen van de enquêtes of interviews of u ons kunt helpen met het in contact komen met de asielzoekers. Wij vroegen ons ook af hoe wij dit het beste kunnen aanpakken qua taalverschillen. Spreken de meeste asielzoekers bij jullie bijvoorbeeld Engels of zijn er bijvoorbeeld tolken aanwezig, die ons zouden kunnen helpen? Wij hopen dat u ons verder kunt helpen met ons onderzoek. Mocht u aan ons nog vragen hebben, dan horen wij dit graag van u! Met vriendelijke groet, Quincy Kieboom
Reactie e-mail	Op 8 februari 2017 ontving ik om 10:30 de volgende mail: Goedemorgen Quincy, Via mijn collega's in Katwijk heb ik onderstaand verzoek gekregen voor het doen van een onderzoek naar redenen waarom asielzoekers met verblijfsvergunning vaak geen zwemlessen volgen. Ik denk dat je deze vraag het beste kunt stellen aan VluchtelingenWerk Nederland (VWN). Asielzoekers met een verblijfsvergunning stromen door naar een woning in een gemeente in Nederland. VluchtelingenWerk houdt contact met vergunninghouders wanneer ze verhuizen. Via bijgaande link kun je contact met ze opnemen: https://www.vluchtelingenwerk.nl/. Succes met je onderzoek! Met vriendelijke groet, Mw. S. Communicatieadviseur Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) Unit Staf, team communicatie Postbus 3002 2280 ME Rijswijk
Verstuurde e-mail (2)	Geachte mevrouw S.,

	Allereerst bedankt voor uw snelle reactie op mijn vragen. Ik heb uw antwoord en vooral uw suggestie VluchtelingenWerk Nederland te benaderen met mijn onderzoeksgroep en opdrachtgever besproken en alhoewel contact met hen opnemen een goede mogelijkheid lijkt, zou dit volgens ons voor ons onderzoek toch niet de beste manier zijn. Wij zouden namelijk het liefste bij een wat grotere groep asielzoekers onze enquêtes afnemen; het zou voor ons helaas niet goed haalbaar zijn bij her en der verspreid wonende asielzoekers langs te gaan. Daarom leek het ons juist handig om in AZC meteen op één locatie een wat grotere groep asielzoekers te bereiken. Door de AZC's zelf werden we hiervoor naar het COA, naar u, verwezen en we vroegen ons dan ook af of u ons kon helpen met het voor ons mogelijk maken één of meerdere AZC's te bezoeken. Mocht u aan ons nog meer vragen, horen wij graag van u. We zien uw reactie tegemoet. Met vriendelijke groeten, Quincy Kieboom
--	---

Contactpersoon 18	AZC Krimpen aan de IJssel
Telefoonnummer	06 21311536 / 06 27197803
Beller	Edward
Datum en tijd (1)	Dinsdag 7 februari om 9.30
Samenvatting gesprek (1)	geen gehoor
Datum en tijd (2)	Dinsdag 7 februari om 12.45
Samenvatting gesprek (2)	geen gehoor
E-mailadres	krimpenaandenijssel@coa.nl
Verstuurde e-mail	Beste heer/mevrouw, Om te beginnen zijn wij 6 derdejaars geneeskunde studenten aan het Erasmus MC. Wij doen onderzoek naar wat de reden(en) zijn dat asielzoekers met verblijfsvergunning vaak nog geen zwemlessen volgen. Dit onderzoek doen wij in samenwerking met de "maatschappij tot redding van drenkelingen". Om onze onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden zouden wij graag in contact willen komen met asielzoekers. Wij zouden graag door middel van een enquête of interview enkele vragen willen stellen. Nu vroegen wij ons af of er in uw asielzoekerscentrum

	mogelijkheid is voor het afnemen van de enquêtes of interviews of dat u ons kunt helpen met het in contact komen met de asielzoekers. Wij vroegen ons ook af, hoe wij dit het beste qua taalverschillen kunnen aanpakken. Spreken de meeste asielzoekers bij jullie Engels of hebben jullie bijvoorbeeld tolken aanwezig, die ons zouden kunnen helpen? Wij hopen dat u ons verder kunt helpen bij ons onderzoek. Mocht u nog vragen hebben, dan horen wij dit graag van u! Met vriendelijke groet, Edward Fraanje
Reactie e-mail	Geen reactie meer gehad

Contactpersoon 19	AZC Rijswijk
Telefoonnummer	088-7151950
Beller	Edward
Datum en tijd	Donderdag 2 februari om 15.45
Samenvatting gesprek	Verteld wat de bedoeling is van ons onderzoek en daarbij gevraagd wat de mogelijkheden zijn bij hun asielzoekerscentrum. Hij vertelde dat hij er naar ging kijken en of ik hem daarom een mailtje kon sturen hierover
E-mailadres	rijswijk@coa.nl
Verstuurde e-mail	Beste heer M., Ik sprak u net aan de telefoon over een onderzoek die wij graag zouden willen uitvoeren. Wij zijn 6 derdejaars geneeskunde studenten aan het Erasmus MC. Wij zouden graag onderzoek willen doen naar hoe we het aantal verdrinkingen onder asielzoekers kunnen verminderen. Uiteraard is een logische oplossing hiervoor zwemlessen. Daarom zouden wij graag door middel van enquêtes, interviews of iets dergelijks willen kijken naar wat bijvoorbeeld redenen zijn van asielzoekers om geen zwemlessen te nemen; zijn asielzoekers überhaupt op de hoogte van het gevaar van water. Wij vroegen ons af of er hiervoor mogelijkheden zijn bij uw asielzoekerscentrum. Daarnaast vroegen wij ons af hoe wij dit dan het beste aan zouden kunnen pakken. Spreken de meeste asielzoekers bij jullie bijvoorbeeld goed Engels of zouden er tolken

	zijn die ons kunnen helpen? Ik hoop dat u ons hiermee verder kunt helpen. Mocht u nog vragen hebben, dan hoor ik dat graag. Met vriendelijke groet, Edward Fraanje
Reactie e-mail	Hij heeft een mailtje doorgestuurd naar een collega: P. Jij heb veiligheid in je pakket, veiligheid is een breed begrip . De posters die ontwikkeld zijn over verdrinking hangen in AZC's. Met voorlichting vanuit GGD worden de asielzoekers extra gewaarschuwd over stroming in de zee. Voor kinderen is specifiek waterwenning ontwikkeld in samenwerking met jeugdsportfonds . Edward zou een onderzoek willen starten . Beleidsadviseurs van uitvoeringsprocessen kunnen hier misschien mee ontwikkelen van een enquête in diverse talen over zwemvaardigheden van asielzoekers. gr Geen reactie meer gehad.

Contactpersoon 20	AZC Zeist
Datum en tijd	donderdag 23 februari 2017 14:21
E-mailadres	zeist@coa.nl
Verstuurde e-mail	Beste heer/mevrouw, Vanmorgen spraken wij een van u collega's aan de telefoon en zij raadde ons aan om een e-mail te sturen. Om te beginnen zijn wij 6 derdejaars geneeskunde studenten aan het Erasmus MC. Wij doen onderzoek naar wat de reden(en) zijn dat asielzoekers met verblijfsvergunning vaak nog geen zwemlessen volgen. Dit onderzoek doen wij in samenwerking met de "maatschappij tot redding van drenkelingen". Om onze onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden zouden wij graag in contact willen komen met asielzoekers. Wij zouden door middel van een enquête enkele vragen willen stellen. Nu vroegen wij ons af of er in uw asielzoekerscentrum mogelijkheid is voor het afnemen van de enquêtes of dat u ons kunt helpen met het in contact komen met de asielzoekers. Zouden jullie ons hierbij kunnen verder helpen?

	Mocht u nog vragen hebben, dan horen wij dit graag van u! Met vriendelijke groet, Edward Fraanje
Reactie e-mail	Beste Edward, Dank je wel voor je interesse in onze organisatie. Onze afdeling HR neemt alle aanvragen voor onderzoeken en/of afstudeerprojecten van studenten van universiteiten en hogescholen in behandeling. Hiervoor is op onze website een formulier aangemaakt. Bijgaande de link naar het formulier met een korte toelichting: https://www.coa.nl/nl/over-coa/voor-onderzoekers-en-scholieren/onderzoek

Overige contacten

Contactpersoon 21	AZC School Beverwaard, directeur dhr. K.
Telefoonnummer	010-2920099
Beller	Floor
Datum en tijd	Dinsdag 7 februari om 16.25
Samenvatting gesprek	Dhr. K. beveelt ons allereerst aan het benaderen van asielzoekers niet via hem, maar via het COA te doen. Hij staat namelijk alleen in contact met de kinderen zelf, welke niet onze doelgroep van de enquêtes zijn. Wel kon hij veel vertellen over de zwemlessen die op dit moment in Beverwaard aan de kinderen van asielzoekers aangeboden worden. Het gaat op het moment om 34 kinderen, in de leeftijd van 7 tot 12 jaar. Zij zwemmen eenmaal per week een half uur per keer. Geen van de kinderen had al een eerder zwemdiploma, zij waren allemaal beginners. Dhr. K. vertelde dat alle kinderen heel erg enthousiast zijn voor het zwemmen. Ze vinden het allemaal heel leuk. Ook lijken ze zeer weinig angst voor water te hebben. Van de 34 kinderen kan meneer Kros er slechts één met angst herinneren, hij zegt dat dit aantal beduidend lager is dan bij Nederlandse kinderen. De kinderen zwemmen in gemengde groepen bestaande dus uit jongens en meisjes door elkaar heen. Wel kleden zij zich gescheiden om en dragen alle meisjes een boerkini. Deze is door de zwemschool aan hen verstrekt en is persoonlijk van het meisje zelf. Zij neemt deze dus ook mee naar huis en mee naar de zwemschool.

E-mailadres	rotterdam@coa.nl

Contactpersoon 22	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (publieksvoorlichting)
Telefoonnummer	0714065000
Datum en tijd	Vrijdag 3 maart 10:28-10:33
Reactie e-mail	Beste Luka Brenner, Bedankt voor je mail. Ik heb voor je geïnformeerd en wat informatie over zwemlessen binnen het COA teruggekregen: Er zijn diverse initiatieven rondom zwemlessen. Elke locatie heeft een sportbegeleider op dit moment nog, ook in het kader van Kind in de opvang zijn er in 2013 veel zaken opgestart met zwemlessen voor kinderen. Tevens is er per locatie een budget vrijetijdsbesteding en wordt er in de COA informatiemap aandacht besteed aan zwemmen. Ook in het nieuwe programma WLCL (wonen leven op COA locaties) wordt aandacht besteed aan water. 8.4 Inzet middelen ter verbetering van veiligheid en leefbaarheid Een deel van budget voor vrijetijdsbesteding is inzetbaar voor behoud en verbetering van een veilige en leefbare omgeving. Toekenning van middelen vrijetijdsbesteding gebeurt dan gekoppeld aan de omgevingskenmerken en/of bewonerssamenstelling van de locatie. Zo kan het wenselijk zijn om zwemlessen te ondersteunen wanneer de locatie zich in een waterrijke omgeving bevindt of verkeers- of fietslessen als bewoners veel gebruik moeten maken van drukke verkeerswegen. Daarnaast zijn leefbaarheid en aandacht voor kwetsbare groepen belangrijk. Bijvoorbeeld vrouwen de mogelijkheid geven samen actief te zijn, weerbaarheidstrainingen te volgen of een vrouwenruimte in te richten. 5 Sportactiviteiten voor bewoners organiseren. Dit kan op het AZC of in samenwerking met verenigingen buiten het AZC. Denk aan zwemlessen voor volwassenen, een voetbalzaal huren, verenigingen vragen naar een aanbod. Binnen gemeenten bestaan overkoepelende sportverenigingen en aangesloten buurtsportcoaches die veel kennis hebben van de mogelijkheden en projecten om sporten toegankelijk te maken voor mensen met minder budget. Hierover zijn afspraken gemaakt tussen de Rijksoverheid en alle gemeenten voor 2012-2016. Binnen het COA beschikt elke Unit dit jaar over extra budget om voor een aantal uur een sportbegeleider aan te stellen die de contacten en projecten in de gemeente kan verkennen. Daarnaast is er per unit ook budget voor de aanschaf van sportartikelen en faciliteiten. Verder wordt er aandacht besteed aan verdrinkingsgevaar. Dit is een onderwerp in de informatiemap voor bewoners. Wij hebben een leaflet in verschillende talen en hier wordt ook mondeling uitleg over gegeven. Vooral voor mensen die laaggeletterd zijn is er een

	ondersteunende poster “Gevaar voor verdrinking” en “Gevaar voor door ijs zakken”. We maken ook gebruik van materiaal van de GGD. Deze heeft een folder over verdrinking in verschillende talen. Bij de vestiging van azc’s proberen we zo veel mogelijk open water te vermijden. Zie hiervoor de voorwaarden voor aanbieden vastgoed aan het COA: https://www.coa.nl/nl/opvanglocaties/vastgoed-voor-asielopvang/vastgoed-aanbieden Met vriendelijke groet, Mw. S. Publieksvoorlichting Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)
--	--

Contactpersoon 23	Centraal Opvang orgaan Asielzoekers (indiening onderzoeksvoorstel)
Datum en tijd	Woensdag 11 februari 2017
Ingediend onderzoeksvoorstel	Naam: Mike Wu E-mailadres: mikewu@student.eur.nl Onderzoeks- of onderwijsinstelling: Erasmus MC, Erasmus Universiteit Rotterdam Afstudeerrichting: Geneeskunde Naam begeleider: dhr. V. Telefoonnummer begeleider: op aanvraag Deadline onderzoek: 05/03/2017 Omschrijving: Edward Fraanje, Floor de Fockert, Luka Brenner, Mike Wu, Quincy Kieboom, Wilner Kan Community Project, Erasmus MC Erasmus Universiteit Rotterdam Asielzoekers, laten zwemmen of verdrinken? Introductie Het aantal asielzoekers in Nederland blijft stijgen. Dit gaat over het algemeen over vluchtelingen van niet-westerse afkomst. De asielzoeker die in Nederland een verblijfsvergunning krijgt, wordt een statushouder genoemd. Eerdere onderzoeken suggereren dat statushouders een verhoogde relatieve risico lopen om te verdrinken in vergelijking met autochtonen. Een belangrijke factor hierbij is dat hun zwemvaardigheid vaak beperkt is. Daarom

	is ons doelgroep in dit community project zijn statushouders die niet kunnen zwemmen. Wij willen bij hen de motivatie, gedrag en cultuur omtrent zwemlessen onderzoeken. Onze onderzoeksvraag luidt als volgt: wat is de reden dat asielzoekers met een verblijfsvergunning die niet kunnen zwemmen, geen zwemlessen volgen? Methode In de periode van februari 2017 t/m maart 2017 gaan wij, 6 medische studenten van het Erasmus MC Rotterdam, onderzoeken wat de reden is dat asielzoekers met een verblijfsvergunning die niet kunnen zwemmen, geen zwemlessen volgen. Hiervoor gaan wij contact opnemen met asielzoekerscentra in Zuid-Holland om deze te bezoeken. Ter voorbereiding hierop gaan wij een Nederlandstalige vragenlijst ontwikkelen waarin vragen over motivatie, gedrag en cultuur omtrent zwemlessen gesteld worden. In overleg met ons contactpersoon van het asielzoekerscentrum, laten wij de Nederlandstalige vragenlijst vertalen door kennissen. Op locatie zullen wij alle statushouders verzoeken om de vragenlijst in te vullen, ongeacht hun zwemvaardigheid. Aan de hand van de ingevulde vragenlijsten zullen wij de resultaten verdelen in statushouders die wel kunnen zwemmen en statushouders die niet kunnen zwemmen. Resultaten Wij verwachten dat de meeste statushouders niet kunnen zwemmen. Ook denken wij dat zij nog nooit zwemlessen hebben gevolgd en dit ook niet gaan doen. Wij zijn juist geïnteresseerd in de onderliggende reden waarom ze geen zwemlessen willen volgen. Wij verwachten daarentegen dat de statushouders zwemlessen wel belangrijk vinden wanneer het hun kinderen betreft. Discussie Hoewel alle onderzoeksdata van een of enkele asielzoekerscentra afkomstig zijn, denken wij toch een duidelijk beeld te krijgen over de onderliggende motivatie, gedrag en cultuur over zwemlessen bij statushouders.. Wij hopen dat deze groep tevens representatief is. Een limitatie van het onderzoek zou de korte tijdsduur van het onderzoek kunnen zijn. Een belangrijk uitgangspunt van onze community project zijn de aanbevelingen. Hoe zouden wij de badmeesters in zwembaden kunnen aanbevelen om te gaan met vluchtelingen, een risicogroep met een verhoogd verdrinkingsrisico? Wie van hen kunnen zwemmen, de kinderen of de ouderen? De mensen die niet kunnen zwemmen, hoe goed weten zij zich uit potentieel gevaarlijke
--	---

	situaties te houden? Met deze gegevens zouden COA of andere hulporganisaties de asielzoekers nog beter kunnen helpen.
Reactie e-mail	Geen reactie
Datum en tijd	22 februari 2017 om 14:53
Telefoonnummer	088-7157000 (COA publieksvoorlichting)
Samenvatting gesprek	Gevraagd om status van onderzoeksvoorstel. De telefoniste gaf aan dat het heel druk was en dat het nog enige tijd kan duren.

Contactpersoon 24	Koninklijke Nederlandse Bond tot het Redden van Drenkelingen
Telefoonnummer	(0255) 545 858
Beller	Edward
Datum en tijd	Vrijdag 3-3-2017 om 11:21-11:31
Samenvatting gesprek	Er werd vanuit Utrecht verteld dat zij alles doen wat de Koninklijke Nederlandse Bond tot het Redden van Drenkelingen (KNBRD) hun vertelde. De reddingsbrigade zei dat ze momenteel niet iets doen qua maatregelen om verdrinking onder specifiek asielzoekers te verminderen. Zij maken wel dmv folders of borden bij kustplaatsen om in het algemeen het gevaar van verdrinking duidelijk te maken. Ook vertelde zij dat ze folders bij bijv Poolse consulaat neerleggen om het gevaar duidelijk te maken. Zij hebben niet genoeg geld om zich ook nog specifiek te richten op de asielzoekers. Ze richten zich vooral op Oost-Europeanen en zijn hier zo'n 4-5 jaar geleden mee begonnen. Zij verwachten niet in de nabije toekomst zich ook nog te gaan richten op de asielzoekers, omdat ze hiervoor geen budget hebben.

Contactpersoon 25	Nederlands Platform Zwembaden, dhr. H.
Telefoonnummer	[06-nummer van dhr. H.]
Beller	Mike
Datum en tijd	Maandag 6 februari 9:57-10:30
Samenvatting gesprek	Dhr. H. is werkzaam bij het Nederlands Platform Zwembaden (NPZ) als manager kenniscentrum zwemmen, waar ze een koppeling maken tussen onderzoek en praktijk, bijvoorbeeld zwemles aanbieden aan vluchtelingen die een verhoogd verdrinkingsrisico hebben, verzamelen en verspreiden van gegevens. Uit ons half uur durend gesprek bleek dat dhr. H. vorig jaar onze

	voorgangers heeft geholpen, en ook bereid is om onze vragen te beantwoorden. Ik heb met hem afgesproken dat wij hem een mail mogen sturen met daarin vragen en een uiterlijke datum wanneer wij zijn reactie willen hebben. Ik vertelde dhr. H. dat wij op het community project van vorig jaar wilde voortbouwen. Onze focus lag op vluchtelingen die niet kunnen zwemmen. Wij willen het onderliggende gedrag en motivatie van de vluchtelingen onderzoeken omtrent zwemmen om erachter te komen waarom ze relatief vaker verdrinken. Je kunt immers ook (open) water vermijden als je niet kan zwemmen. Waar ligt dit precies aan? Er zijn een aantal factoren waarnaar dhr. H. met het NPZ doet: psychologische zaken zoals gedrag, bewustzijn en motivatie, en praktische zaken zoals financiële drempels, sociale omgeving, sociale groepsdruk bij vooral jongeren en andere culturele drempels. Hoe reageert de omgeving op het aanbod van zwemlessen? Zijn ze bereid om ervoor te betalen en hoeveel? Vinden ouders het belangrijk dat hun kinderen leren zwemmen? Wat gebeurt er binnen de groep als een vluchteling een goede aansluiting maakt met de maatschappij en leert zwemmen, maar de rest niet? Hoe zit de (groeps)cultuur precies in elkaar? Kortom, wat is de motivatie van onze doelgroep en wat zijn de drempels op financieel, praktisch en cultureel gebied? Een belangrijk uitgangspunt voor dhr. H. zijn de aanbevelingen van ons onderzoek. Hoe zouden wij de badmeesters in zwembaden kunnen aanbevelen om te gaan met vluchtelingen, een risicogroep met een verhoogd verdrinkingsrisico? Wie van hen kunnen zwemmen, de kinderen of de ouderen? De mensen die niet kunnen zwemmen, hoe goed weten zij zich uit potentieel gevaarlijke situaties te houden? De kinderen hebben wellicht leren zwemmen tijdens zwemles, maar de ouders waarschijnlijk niet. Daarnaast is er nog de taalbarrière, hoe communiceer je met mensen die geen Nederlands spreken? Dit zijn punten die belangrijk zijn om te weten voor de badmeester. De meeste verdrinkingen vinden echter plaats in open water, oftewel buiten zwembaden. Gegevens hiervoor kunnen wij bij de volgende instanties verkrijgen: nlzwemveilig.nl, CBS.nl, reddingsbrigade.nl, veiligheid.nl, factsheet zwemvaardigheid 2014, vrijetijdsomnibus 2014. *https://www.kennisbanksportenbewegen.nl/?file=5340&m=1447162316&action=file.download Uiteindelijk rest nog de vraag, wie is nou verantwoordelijk voor het probleem? De vluchtelingen, de AZC's, COA, of gemeenten? Er zijn al een aantal gemeenten zoals Rotterdam en Dronten die in samenwerking met de AZC en zwembaden asielzoekers zwemles aanbieden. Dit wordt verder niet landelijk aangestuurd of iets dergelijks, dus zij doen het volledig uit eigen initiatief. Wel is er het idee om kennis en ervaring omtrent dit onderwerp te delen met andere instanties die ook te maken hebben met asielzoekers, zodat
--	---

	bijvoorbeeld de drempel voor gemeenten, AZC's en zwembaden verlaagd kan worden om asielzoekers zwemlessen aan te bieden.
E-mailadress	[e-mailadres dhr. H.]
Verstuurde e-mail (1)	Beste dhr. H., Gisteren heb ik je gebeld of je ons kon helpen met ons onderzoek naar zwemlessen bij asielzoekers, in het kader van het community project van de studie geneeskunde op het Erasmus MC. Wij hebben veel besproken waaronder de motivatie, gedrag en drempels voor vluchtelingen om zwemlessen te volgen. Ik heb deze punten met mijn medestudenten besproken en in onze vragenlijst verwerkt. Voordat wij de vragenlijst zullen afnemen bij asielzoekers, gaan we ze nog eerst uitgebreid testen en evalueren door ze door vrienden en familie in te laten vullen. Aan de bijlage heb ik de vragenlijst toegevoegd, zou je hiernaar misschien kunnen kijken als je tijd hebt? Wellicht heb je nog ideeën, suggesties of bedenk je een goede vraag die wij zouden moeten meenemen in de vragenlijst. Verder heb ik ook een onderzoeksvoorstel bijgevoegd, om je een beeld te geven wat wij willen gaan onderzoeken. Hier hoeft je geen commentaar op te geven, want dat is aan onze docent vanuit onze opleiding. Ik hoop dat je ondanks je volle agenda, naar onze vragenlijst kan kijken. Alvast dank voor je tijd! Met vriendelijke groet, Mike Wu Student Geneeskunde Erasmus MC
Reactie e-mail (1)	Hallo Mike, Excuus voor mijn late reactie. Goed dat jullie hier onderzoek naar verrichten. Ik ben benieuwd naar de uitkomsten en kan wellicht helpen om die breder te delen in de zwembranche. Wellicht dat jullie op ons congres op 18 april al wel een aantal resultaten kunnen laten zien? Twee inhoudelijke suggesties/vragen die misschien nog wat meer aandacht kunnen krijgen: - Wellicht dat je nog iets wilt vragen over de verwachtingen ten aanzien van het toezichthoudend personeel in zwembaden? Vinden ze primair zichzelf verantwoordelijk voor de veiligheid voor hunzelf en hun kinderen of vinden ze dat het personeel daarvoor verantwoordelijk is (in NL is individu en ouder veelal meer verantwoordelijk en de overheid/maatschappij minder).

	- Wellicht dat je nog wel iets meer in wilt gaan op de specifieke Nederlandse zwem- en watercultuur. Hier is het normaal dat je op een zonnige dag gaan zwemmen of varen en gaan kinderen bij verjaardagsfeestjes mee naar het zwembad (we zoeken het water actief op, gebeurt niet in veel andere landen, relatie met participatie en sociale druk). En we hebben hier op de meeste plekken geen hekken om ons water staan, bij vijvers/sloten/meren etc.. In de meeste andere landen wel en zijn daar ook regels voor. Wij hebben hier maar beperkt wet- en regelgeving over. In Nederland gaan we ervan uit dat kinderen leren zwemmen (via de zwemles). Succes en groet, Dhr. H.
Verstuurde e-mail (2)	Hallo Dhr. H., Dank voor je reactie. In de tussentijd hebben wij contact gelegd met tientallen AZC's om daar langs te gaan, maar tot onze teleurstelling is geen enkele AZC bereid om ons langs te laten komen. Zij verwezen ons allemaal naar door naar COA, die wij hebben gebeld en gemaïld maar nog steeds niets concreets van zich hebben laten horen. Daarom zijn we nu bezig met ons plan B, namelijk het probleem vanuit een gemeente perspectief onderzoeken. Wij zijn nu nieuwsberichten aan het verzamelen van alle drenkelingen in de afgelopen 10 jaar, zoeken literatuur op en bellen alle gemeentes in de randstad regio op om hun te vragen wat zij al doen omtrent het zwembeleid bij asielzoekers. Met deze informatie gaan wij ook een heel mooi verslag te kunnen schrijven! Over je suggesties, hoewel wij deze informatie niet meer kunnen vragen aan de asielzoekers zelf, gaan we toch proberen jouw suggesties in onze discussie sectie van het verslag te verwerken. Met vriendelijke groet, Mike Wu Student Geneeskunde Erasmus MC
Reactie e-mail (2)	Hallo Mike, Ok, mocht je nog wat hebben aan een rechtstreeks contact bij het COA/AZC in Dronten die al een aantal jaren samen met het zwembad in Kampen organiseren dan laat maar weten. En ik heb laatst nog even contact gehad met gemeente Amsterdam en vanuit het zwembad Het Marnix wordt er een workshop op ons congres op 18 april verzorgd over 'Leren zwemmen als je geen Nederlands kunt'. Bij dat zwembad hebben ze ook veel ervaring en ideeën. Succes met alles!

	Groet, Dhr. H.
--	-----------------------

Contactpersoon 26	Vluchtelingenwerk
Datum en tijd	Donderdag 23 februari 2017 12:28:06
E-mailadres	[e-mailadres mw. A.]
Verstuurde e-mail	Beste mw. R., Ik sprak u net aan de telefoon over een onderzoek naar redenen, waarom vluchtelingen vaak nog niet kunnen zwemmen. Wij zijn zes geneeskundestudenten aan het Erasmus MC en doen dit onderzoek in samenwerking met de "Maatschappij tot redding van drenkelingen" en dhr. B. Nu zouden wij onze onderzoeksvraag willen beantwoorden door middel van enquêtes. Nu kwam bij het gesprek naar voren dat de vluchtelingen vooral uit Eritrea komen. Wij zijn nu druk bezig met het vertalen van de enquêtes naar het Arabisch en Engels. Zouden jullie ons misschien kunnen helpen bij het afnemen van de enquêtes? En is er mogelijkheid om deze enquêtes bij u af te nemen? Alvast bedankt! Met vriendelijke groet, Edward Fraanje
Reactie e-mail	Beste Edward, Volgens mij heb je onze telefoniste gesproken. Ik vind het heel goed dat jullie hier mee bezig zijn. Echter hebben we op dit moment weinig ruimte om dit soort extra initiatieven te ondersteunen. Met vriendelijke groet, Mw. A. Teamleider

Bijlage 3: Enquêtes

Enquête zwemlessen bij statushouders (Nederlands)

Allereerst willen wij u bedanken dat u wil deelnemen aan onze enquête! Wij zijn zes studenten en willen onderzoeken wat redenen zijn, waarom asielzoekers met een verblijfsvergunning (statushouders) vaak geen zwemlessen hebben gehad. Om dit te onderzoeken hebben wij een enquête samengesteld, waarmee we hopen de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden.

Hieronder kunt u de enquête vinden. Kruis aan wat bij het beste van toepassing is bij u. Mocht u meerdere antwoorden willen aankruisen, dan is dit mogelijk zodra dit achter de vraag is aangegeven met meerdere antwoorden mogelijk.

Wat is uw leeftijd?

Wat is uw geslacht?

- ☐ Man
- ☐ Vrouw

In welk land bent u geboren?

- ☐ Syrië
- ☐ Irak
- ☐ Iran
- ☐ Somalië
- ☐ Afghanistan
- ☐ Eritrea
- ☐ Overig, namelijk _____

In Nederland is de omschrijving van zwemmen dat je door het gebruik van de armen of benen jezelf voort beweegt in het water, drijvend zonder de bodem aan te raken?

Kunt u zwemmen?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Dat weet ik niet

Heeft u ooit zwemlessen gehad?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Indien u geen zwemlessen heeft gehad. Bent u van plan om zwemlessen te volgen?

- ☐ ja
- ☐ nee

Zo nee, wat is de reden dat u geen zwemlessen wil volgen? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Ik heb er geen geld voor over om zwemlessen te volgen
- ☐ Te duur
- ☐ Wantrouwen (ik vertrouw de zwemleraar niet en ik doe het liever zelf)
- ☐ Niet nodig
- ☐ Geen tijd
- ☐ Culturele redenen
- ☐ Religieuze redenen
- ☐ Sociale omgeving

- ☐ Nog niet over nagedacht
- ☐ Overig, namelijk _____

Onder water kan je niet ademen. Als je dan per ongeluk in het water valt en niet kan zwemmen, kan je verdrinken (in het water omkomen). Was u hiervan al op de hoogte?

- ☐ Ja
- ☐ Nee
- ☐ Nog nooit bij stilgestaan

Als u kinderen heeft, zou u dan onderstaande vragen kunnen beantwoorden?

Hoeveel kinderen heeft u?

Meisjes: _____

Jongens: _____

In welk land zijn uw kinderen geboren? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Uw eigen geboorteland
- ☐ Nederland
- ☐ Overige, namelijk _____

Vindt u het belangrijk dat uw kinderen leren zwemmen?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Hebben uw kinderen zwemlessen gehad of volgen zij momenteel zwemlessen?

- ☐ Ja, al mijn kinderen
- ☐ Ja, een deel van mijn kinderen
- ☐ Nee

Indien wel, welke van u kinderen hebben zwemlessen gevolgd of volgen zwemlessen?

- ☐ Al mijn kinderen
- ☐ De jongste kinderen
- ☐ De oudste kinderen
- ☐ De jongens
- ☐ De meisjes
- ☐ Anders, namelijk _____

Zo niet, bent u van plan uw kinderen zwemlessen te laten volgen via een zwemschool?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Zo nee, wat is de reden dat u uw kinderen geen zwemlessen wil laten volgen? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ Ik heb er geen geld voor over om mijn kinderen zwemlessen te laten volgen
- ☐ Te duur
- ☐ Wantrouwen (ik vertrouw de zwemleraar niet en ik doe het liever zelf)
- ☐ Niet nodig
- ☐ Geen tijd
- ☐ Culturele redenen
- ☐ Religieuze redenen
- ☐ Sociale omgeving
- ☐ Nog niet over nagedacht
- ☐ Overig, namelijk _____

Enquête zwemlessen bij statushouders (Engels concept)

What is your age?

What is your gender?

- ☐ Male
- ☐ Female

In which country were you born?

- ☐ Syria
- ☐ Iraq
- ☐ Iran
- ☐ Somalia
- ☐ Afghanistan
- ☐ Eritrea
- ☐ Other, namely _____

In the Netherlands the definition of swimming is using your arms and legs to move through the water, floating without touching the bottom.

Can you swim?

- ☐ Yes
- ☐ No
- ☐ I don't know

Have you ever had swimming lessons?

- ☐ Yes
- ☐ No

If you haven't had swimming lessons. Are you planning on taking them?

- ☐ yes
- ☐ no

If the answer on the previous question is no; What is the reason for not wanting to take swimming lessons?(multiple answers possible)

- ☐ I don't want to spend my money on swimming lessons
- ☐ Too expensive
- ☐ Distrust (I don't trust the swimming teacher and I would prefer to learn it myself)
- ☐ Not necessary
- ☐ No time
- ☐ Cultural reasons

- ☐ Religious reasons
- ☐ Social environment doesn't allow me to take swimming lessons
- ☐ Haven't had thought about why
- ☐ Other, namely _____

Underwater you can't breathe. If you accidentally fall in the water and you can't swim, there is a possibility that you drown in the water. Have you been informed about this?

- ☐ Yes
- ☐ No
- ☐ Never thought about that

If you have children, could you please answer the questions below?

How many children do you have?

Girls: _____

Boys: _____

In which country were you children born?

- ☐ From my birth country
- ☐ Netherlands
- ☐ Other, namely _____

Do you think it is important for your children to learn to swim?

- ☐ Yes
- ☐ No

Did you kids have swimming lessons or do they follow them at this moment?

- ☐ Yes, all of my children
- ☐ Yes, a part of my children
- ☐ No

When the answer to the previous question is yes, which of your children follow the lessons or have followed them?

- ☐ All of my children
- ☐ The youngest children
- ☐ The oldest children
- ☐ The boys
- ☐ The girls
- ☐ Other, namely _____

If the answer is no, are you planning to let your children follow swimming lessons?

- ☐ Yes
- ☐ No

If not, what is the reason? (multiple answers are possible)

- ☐ I don't want to spent my money on swimming lessons
- ☐ Too expensive

- ☐ distrust (I don't trust the swimming teacher and i would rather teach them myself)
- ☐ Unnecessary
- ☐ No time available
- ☐ Cultural reasons
- ☐ Religious reasons
- ☐ The social environment
- ☐ Haven't thought about it

- ☐ Other, namely_____